

ELP platforma

Patvirtinta ELP kongrese Bukarešte,
2012 m. spalio 17–18 d.

Preambulė

001. Europos Sąjunga ir jos valstybės narės susiduria su daugybe sunkių ir anksčiau nepatirtų iššūkių. Kita vertus, joms taip pat atsiveria naujos galimybės. Jeigu Europa nereaguos į iššūkius ir nepasinaudos galimybėmis, jai kils nuolatinės krizės, sąstingio ir nuosmukio rizika. Tačiau, jei stosime prieš iššūkius ir tinkamai išnaudosime savo galimybes, krizė mūsų nepalies ir Europą nuvesime stiprėjimo ir klestėjimo keliu.

002. Mūsų politinė šeima – varomoji Europos integracijos jėga. 1976 m. Europos krikščionių demokratų partija įkūrė pirmąją Europos partiją – Europos liaudies partiją. Ji tapo centro ir centro dešiniąja partija. Prieš du dešimtmečius pasibaigus Šaltajam karui, padėjome pakloti pamatus iš tiesų nedalomai ir laisvai Europai. Paskutinis praėjusio šimtmečio dešimtmetis pasižymėjo integracijos įtvirtinimu ir pasirengimu sparčiai Europos ir euroatlantinių institucijų plėtrai. Šį dešimtmetį vyravo optimizmas dėl liberalios demokratijos ir socialinės rinkos ekonomikos plėtros visame pasaulyje. ELP buvo šių įvykių epicentre. Todėl ši dvasia atsispindi mūsų 1992 m. Atėnų programoje dėl pagrindinių principų, taip pat kaip ir 2001 m. Berlyno deklaracijoje „Vertybių sąjunga“ atsispindi ELP šeimos pagausėjimas Vidurio ir Rytų Europos demokratijų įstojimo į Europos Sąjungą išvakarėse.

003. Visam pasauliui tebekyla iššūkiai kovoti su skurdu, smurtu, žmogaus orumo žeminimu ir žmogaus teisių pažeidimais. Be to, prabėgus dešimtmečiui nuo 2000 m. atsirado naujų iššūkių. Visame pasaulyje Vakarai susiduria su beprecedente ir vis didėjančia pasauline konkurencija, kurią sukelia besiformuojančios ekonominės jėgos. Nors kai kuriose pasaulio dalyse demokratinės idėjos plinta, kitur sustiprėjo užmaskuotas autoritarinis valdymas ir fundamentalistinis prieš Vakarus nukreiptas mąstymas. Šioje situacijoje būtina dar glaudesnė transatlantinė partnerystė. Siekiant spręsti klimato kaitos, aplinkos niokojimo, gamtos išteklių išsekimo, migracijos bangų, pasaulinės rinkos kintamumo, žlungančių valstybių, terorizmo ir

tarptautinių nusikaltėlių tinklų problemas reikalingas glaudesnis pasaulinis bendradarbiavimas.

004. Europos Sąjungai, ilgu ir sudėtingu procesu reformavusiai savo struktūras, dabar kyla būtinybė iš esmės tobulinti ekonominį ir politinį valdymą. Ji taip pat privalo atgauti konkurencingumą, tvarų ir integracinį augimą, toliau stengtis, kad piliečiai vis labiau pasitikėtų ES institucijomis ir Europos projektu. Nors kyla įvairių demografinių iššūkių, ES ir valstybės narės dabar numato beprecedenčio masto skolos mažėjimo laikotarpį. Tarp šių iššūkių – gyventojų senėjimas, būtinybė į visuomenę efektyviau ir greičiau integruoti daug imigrantų dažnai pasitelkiant technologijų paspartintus pokyčius, ir suteikti jaunimui galimybių. Pilietinė visuomenė ir jos organizacijos taps svarbesnės, nei buvo iki šiol.

005. Visus šiuos pasauliui ir Europai kylančius bendrus ir individualius iššūkius galima sėkmingai įveikti remiantis pagrindinėmis vertybėmis. Per pastaruosius du dešimtmečius šios vertybės nepasikeitė. Nuo 2000 m. ELP partijų narių skaičius beveik padvigubėjo. Centro ir centro dešinėsios partijos, ypač iš Vidurio ir Rytų Europos, prisijungė prie ELP ir taip padidino mūsų šeimos politinę aprėptį, ją papildė naujomis idėjomis, kilusiomis iš jų istorinių patirčių. Prisdėjusios prie savo šalių išlaisvinimo nuo komunizmo, jos geriau nei kas kitas žino, kad laisvė ir žmogaus teisės negali būti laikomos duotybe ir jas reikia ginti kasdien. Todėl mes kartu savo politinėje šeimoje, kuri dar niekada nebuvo tokia didelė, dar kartą patvirtiname savo įsipareigojimą laikytis bendrų esminių ELP vertybių.

006. Šios vertybės – tai žmogaus gyvenimo orumas visuose jo būties etapuose, laisvė ir atsakomybė, lygybė ir teisingumas, tiesa, solidarumas ir subsidarumas. Jos kyla iš krikščioniško žmogaus paveikslo. Jų galutinis tikslas – pasiekti bendrąjį gėrį. Joms įgyvendinti būtina stipri pilietinė visuomenė. Jos siekdami vadovaujamės protu ir istorine patirtimi. Mūsų politinius ir visuomeninius pasirinkimus įkvepia nuolatinis poreikis keistis ir tinkamai naudojamos priemonės šiam pokyčiui pasiekti, taip pat pagarba istorijai ir tam, kaip mūsų vertybės buvo pripažintos ir kaip apie jas vis daugiau buvo aiškinama.

007. Esame įsitikinę, kad šiuo metu be stipresnės Europos Sąjungos neįmanoma pasiekti bendrojo gėrio ir įdiegti mūsų pagrindinių vertybių. Liberali demokratija ir socialinė rinkos ekonomika yra šią Sąjungą apibrėžiančios savybės. Siekiant stipresnės Europos Sąjungos reikia glaudžiau bendradarbiauti, ES sprendimų priėmimo procese išlaikyti bendruomenės metodą ir plačiau jį taikyti sprendžiant kai kuriuos klausimus. Europos projekto sėkmę ateityje lems mūsų piliečių parama. Kadangi jaunoji karta laiko taiką, klestėjimą ir saugumą duotybe, turime įtikinamiau aiškinti, kad taika ir klestėjimas, kuriais džiaugiamės iš esmės nuo Antrojo pasaulinio karo pabaigos, yra išmintingos ir drąsios politikos rezultatas, politikos, iš kurios susiformavo Europos Sąjunga ir kuri ją palaikė visame tolesnės plėtros kelyje. Taip pat turime aiškinti, kad ekonominė nauda, kurią teikia Europos integracija, gerokai nusveria sąnaudas.

008. Apskritai šios pagrindinės vertybės ir priemonės susilieja į vientisą visumą, dėl kurios mes išsiskiriame iš visų savo politinių konkurentų. Socializme ir radikaliajame environmentalizme laisvei, asmeninei atsakomybei ir subsidiarumui neteikiamas vienodas prioritetas. Libertarizme nepaisoma solidarumo ir prigimtinių vertybių. Populizmas ir radikalusis environmentalizmas prieštarauja pažangai, demokratijai ir socialinei rinkos ekonomikai. Populizmas, nacionalizmas ir euroskepticizmas nesuderinami su stipria ir efektyvia Europos Sąjunga, gebančia susidoroti su ateities iššūkiais.

009. Europos Sąjungą ištiko sunki ekonomikos krizė, kurią sukėlė dešimtmečius užsitęsęs pernelyg didelis išlaidavimas, nepakankamas kai kurių valstybių narių konkurencingumas, ydingos praktikos, nepakankamas finansinių rinkų reguliavimas ir netinkami mechanizmai, skirti esminėms problemoms spręsti valstybėse narėse ir Europos Sąjungos lygmeniu. Ekonomika vėl augs tvariai ir bus užtikrintas visos Sąjungos klestėjimas ateityje tik tada, kai kuo daugiau žmonių dirbs ir jie dirbs ilgiau. Tai įmanoma tik remiantis vertybėmis, kurias brangina mūsų politinė šeima. Turėsime toliau plėtoti Ekonominę ir pinigų sąjungą, stiprinti ekonominį valdymą ir kurti geresnes ir efektyvesnes fiskalinės ir tarpvalstybinės socialinės politikos koordinavimo priemones. Taip pat turėsime nuolat dirbti, kad didėtų mūsų konkurencingumas visuotinėse rinkose, ir išlaisvinti nepanaudotas augimo galimybes ir protekcionistines ir susiskaldžiusias rinkas nuo pernelyg didelio reguliavimo ir biurokratijos.

Žinome, kad tai pasiekti nebus lengva, tačiau, jeigu mūsų politinė šeima neatrems šių iššūkių, to nepadarys niekas.

010. Prieš dvidešimt metų Europa triumfavo. Nors nuo to laiko atsirado naujų rizikų, kuriant stabilesnę ir klestinčią Europą padaryta didžiulė pažanga. Mūsų politinė šeima atliko ir toliau atliks pagrindinį vaidmenį šiame procese. Mes gebėjome ir gebėsime tai daryti remdamiesi savo pagrindinėmis vertybėmis ir kartu pritaikydami savo strategijas šiandienos ir rytdienos iššūkiams. Mūsų laukiančios užduotys – stiprinti Europos tikslo ir krypties suvokimą, dar kartą patvirtinti šias vertybes, jas taikyti mums kylantiems iššūkiams ir atsiveriančioms galimybėms ir iš šių vertybių išplėtoti politines strategijas, kurios padės Europos Sąjungai įveikti šį lemiamą laikotarpį. Kartu galime sukurti Europą, kuri bus stabili, laisva ir klestinti, saugi mūsų vaikams ir naudinga pasauliui.

I dalis. Vertybės

Žmogaus samprata

101. Mes, ELP partijos narės, patvirtiname kiekvieno žmogaus teisę į neatimamą orumą nuo pat pradžios ir visuose jo būties etapuose. Laikome žmogų istorijos subjektu, o ne objektu. Pareikšdami, kad remiamės judėjiškomis krikščioniškosiomis vertybėmis ir graikiškuoju romėniškuoju paveldu, visus vyrus ir moteris laikome unikaliais žmonėmis, kurie kaip asmenys yra nepakeičiami, visiškai neliečiami, iš prigimties laisvi ir atviri transcendencijai. Pabrėžiame, kad visi vyrai ir moterys yra iš prigimties vienodai orūs ir svarbūs, todėl ir lygūs iš prigimties. Jie turi tas pačias teises ir įsipareigojimus.

102. Itin vertiname tinkamą tradicijos ir modernumo pusiausvyrą; tiesą sakant, jie vienas kitą papildo. Viena vertus, gerbiame Europos istoriją apibrėžiančias institucijas ir vertybes, taip pat jos visuomenės stabilumą ir sanglaudą. Kita vertus, remiamės dviem pagrindinėmis sąvokomis, kurios yra modernumo esmė: pažanga, kuri reiškia, kad galime ir privalome dirbti geresnio rytojaus labui nuolat keisdamiesi, ir Europos švietimu, kuris ragina pasitelkti protą, kad išsilaisvintume iš visų pačių sukeltų priklausomybių.

103. Kadangi žmonės yra laisvi, atsakingi ir vieni nuo kitų priklausomi, jie dalyvauja kuriant ir tobulinant visuomenę.

104. Laisvė yra žmogaus prigimtyje. Tai reiškia, kad visi žmonės turi teisę ir pareigą būti visiškai atsakingi už savo veiksmus ir dalytis atsakomybe su savo kaimynais ir Žeme, kad sukurtas pasaulis būtų vientisas.

105. Pažanga yra daugybės pastangų pasiekti bendrąjį gerį įvairiais būdais, bandant ir klystant, plėtojant dialogą, rezultatas. Tiesa nėra automatiškai prieinama žmogui ir žmogus iš prigimties yra linkęs klysti. Todėl pripažįstame, kad niekas negali įsivaizduoti, ką reiškia tobula visuomenė be jokio skausmo ir konfliktų, jau nekalbant apie tokios visuomenės sukūrimą. Nepripažįstame jokios totalitarizmo formos, pagrįstos tokiu siekiu. Visi žmonės geba laikytis savo gėrio sampratos, ją gvildinti ir persvarstyti. Demokratinėje valstybinėje santvarkoje žmonėms, kurių gėrio sampratos skiriasi, rodoma tokia pat pagarba ir rūpestis, jeigu jos išraiška neprieštaruja tolerancijos vertybėms ir yra demokratiška.

106. ELP mąstysena ir politiniai veiksmai grindžiami pagrindinėmis, tarpusavyje susijusiomis, vienodai svarbiomis ir visuotinai taikomomis vertybėmis: laisve ir atsakomybe, pamatine lygybe, teisingumu, tiesa ir solidarumu bei subsidiarumu. Laikome šias vertybes universaliomis, ne tik vakarietiškoms, nors istoriškai jos susiformavo Vakaruose ir plėtojosi per dialogą su kitomis kultūromis. Tai ypač taikytina moterų ir vyrų lygybei, valstybinių ir religinių institucijų atskyrimui, valdžios padalijimui, demokratijai ir teisinei valstybei.

Laisvė ir atsakomybė

107. Daugiau kaip du dešimtmečius gyvenome Europoje, kuri yra vieningesnė ir laisvesnė nei kada nors anksčiau. Tai iš dalies Europos integracijos proceso, kuris savo sėkme viršijo visus lūkesčius, nuopelnas. Tam taip pat turėjo įtakos Vidurio ir Rytų Europos išsilaisvinimas iš totalitarinio komunizmo ir dalies Pietų Europos iš autoritarinio valdymo. Totalitarizmo ir diktatūros atsikratymo, pagrindinių asmens ir politinių teisių neturėjimo, kovos už laisvę

rizikuojant asmenine gerove ir kartais gyvybe patirtis papildė visą Europą. Mūsų politinėje šeimoje tai dar labiau sutvirtino nepanaikinamą įsipareigojimą žmogaus laisvei ir nepalaužiamą totalitarinio ir autoritarinio valdymo pasmerkimą. Net po 20 metų šių partijų, dirbančių buvusiose komunistinėse valstybėse, pastangos diegti ir palaikyti demokratines vertybes negali (ir neturėtų) liautis dėl giliai įsišaknijusių ir įsisenėjusių autokratiškosios tradicijų arba buvusių komunistų partijų įpėdinių apsimestinio perėjimo prie Europos standartų.

108. Manome, kad tikroji laisvė reiškia autonomiją ir atsakomybę, o ne neatsakingą tarpusavio priklausomybę. Tikrasis teisingumas ir solidarumas negali egzistuoti, jei visi žmonės nelaikys laisvės būtina sąlyga.

109. Pagal šią sampratą visi dalijasi atsakomybe už sukurto pasaulio vientisumą. Todėl asmenys, grupės, bendruomenės, liaudis, tautos ir valstybės yra atsakingos už savo veiksmus kiekvienam gyvenančiam ir ateityje gyvensiančiam žmogui. Šie žmonės yra unikalios sukurto pasaulio dalelės.

110. Dėl šios priežasties ELP siekia suteikti galimybių visiems kasdien turėti neatimamų teisių, kurios laikomos kiekvieno asmens nuosavybe. Jos apima teisę visapusiškai lavinti ir naudoti savo gabumus, talentus ir gebėjimus ir, kita vertus, įsipareigojimą naudoti juos bendruomenės labui ir santykiuose su kitais visada vadovautis teisingumo ir solidarumo vertybėmis.

111. Valdžios teisėtumas kyla iš poreikio sukurti tinkamas sąlygas visų žmonių asmeniniam tobulėjimui individualiai ir bendruomenių kontekste. Todėl bet kokia valdžia, nepaisant to, ar ji vieša ar privati, ir jos lygio, privalo ginti bendrąjį interesą ir bendrąjį žmonijos gerį ypatingą dėmesį skirdama labiausiai skurstantiems ir pažeidžiamiems bet kokiomis aplinkybėmis.

112. Bendrojo gėrio nereikėtų painioti su individualių interesų suma. Vis dėlto būtina, kad šie interesai būtų visada suderinami su derama pagarba kiekvieno asmens teisėms: asmeninėms, pilietinėms ir politinėms, ekonominėms ir socialinėms, religinėms, kultūrinėms ir kolektyvinėms.

113. Žmonių apsisprendimo teisė ir laisvas naudojimas savo juridinėmis teisėmis negali tapti priemone neleisti kitam asmeniui naudotis pagrindinėmis teisėmis ar jas turėti arba nuvesti žmones smurto keliu.

114. Ši pagarba kitų laisvei ir lygybei, ELP manymu, turėtų būti demonstruojama mūsų elgesyje, diskusijose ir bendravime vieniems su kitais, ypač viešuose debatuose, nepaisant nuomonių ir įsitikinimų skirtumų, taip pat kalbant apie kitas grupes, jų įsitikinimus, mažumas ir institucijas.

115. Manome, kad būtina gerbti teisę atsisakyti veikti dėl vertybinių įsitikinimų.

Orumas ir pamatinė lygybė

116. Visi žmonės turi vienodas teises, nes jie yra apdovanoti vienodu orumu iš prigimties. Todėl santykiuose su kitais kiekvieno asmens laisvė yra apribota pagarbos kitų laisvei ir orumui, kylančios iš šios pamatinės lygybės pripažinimo. Nors žmonių gabumai, talentai ir gebėjimai skirtingi, kiekvienam privalo būti sudarytos sąlygos pasiekti asmeninio tobulėjimo laisvėje ir lygybėje, nepaisant jo kilmės, lyties, amžiaus, rasės, seksualinės orientacijos, tautybės, religijos, socialinio statuso ar sveikatos būklės.

Teisingumas

117. Iš teisingumo sąvokos išplaukia, kad asmenims ir jų bendruomenėms, priklausomai nuo jų pobūdžio ir tikslų, būtina užtikrinti būtinąsias sąlygas bet kuriuo metu naudotis savo laisve. Teisingumui būdinga kiekvienam asmeniui priskirti įsipareigojimus ir aktyviai siekti didesnės galimybių lygybės ir gyvenimo visuomenėje, pagrįsto abipusės pagarbos principu. Valstybei, socialiniams partneriams ir pilietinei visuomenei tenka atsakomybė užtikrinti socialinį teisingumą per teisės aktus, partnerystę ir dalyvavimą visais lygmenimis – privačiu, nacionaliniu ir tarptautiniu.

118. Viena iš teisingumo dimensijų – įstatymo gerbimas ir objektyvus jo taikymas. Piliečiai turi būti lygūs prieš įstatymą. Įstatymai nuolat plėtojami prisitaikant prie civilizacijos dinamikos ir techninės pažangos, tačiau juose būtina visada gerbti žmogaus orumą ir žmogaus teises, taip pat žmonės ir jų bendruomenės turi laisvai juos pripažinti.

119. Įstatymai turi būti plėtojami visuotinės pagarbos žmogaus pagrindinėms ir nepaneigiamoms teisėms pagrindu, kaip apibrėžta 1948 m. Visuotinėje žmogaus teisių deklaracijoje, 1950 m. Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijoje ir Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje, patvirtintoje Lisabonos sutartimi 2009 m.

120. Teisingumas negali būti savavališkas ar painiojamas su daugumos diktatūra. Jis reikalauja gerbti mažumą, iš kurios jokia dauguma negali atimti galimybės laisvai naudotis savo teisėmis, ir atsižadėti priemonių ir politikų, kurios nesuderinamos su pagrindinėmis žmogaus teisėmis.

Solidarumas

121. Teisingumas ir solidarumas neatsiejami vienas nuo kito. Kadangi viskas, kas nutinka vienam žmogui, atsiliepia ir kitiems, solidarumas reiškia žmonių tarpusavio priklausomybės ir tarpusavio ryšio įsisąmoninimą. Jis taip pat reiškia praktinį veiksma, dalijimąsi, efektyvią pagalbą, taip pat teises ir pareigas asmenims ir jų bendruomenėms.

122. Solidarumas – tai bendra atsakomybė: stiprieji turi padėti tiems, kuriems reikia pagalbos, o šie savo ruožtu patys turi stengtis pagal galimybes gerinti savo padėtį.

123. Patvirtindami žmonijos vienybę erdvėje ir laike, solidarumą laikome net tik horizontale, jungiančia visų kartų žmones ir visas vietas, bet ir vertikale, reiškiančia teisėtus ateities kartų interesus ir pagarbą sukurtam pasauliui.

124. Solidarumas prasideda namuose, šeimoje ir yra būtinas bendruomenių, tautų ir visos ES bendrajam gėriui pasiekti. Pagal subsidiarumo principą solidarumas turi būti visada

subalansuotas su individualios atsakomybės ir savirealizacijos sąvokomis. Globalizacijos amžiuje solidarumas ir godumo atsisakymas yra pasaulinio bendrojo gėrio pripažinimo išraiška. Dėl to, kad ES valstybės narės viena nuo kitos priklausomos ir jas sieja bendras politinis likimas, Europai būtinas solidarumas. Tačiau pagal oficialiai įtvirtintą Europos valstybių narių solidarumo principą turėtų būti reikalaujama, kad valstybės narės prisiimtų teisinę atsakomybę.

Pagarba Žemės ir sukurto pasaulio vientisumui

125. Mes nepritariame neapgalvotam ir neteisingam žemės išnaudojimui neatsižvelgiant į ribotas gamtos galimybes atsikurti. Pagal mūsų žmogaus sampratą Žemės išteklių turi būti naudojami atsakingai, kad būtų patenkinti visų žmonių pagrįsti poreikiai ir pagerintos gyvenimo sąlygos ir jo kokybė, taip pat užtikrinta tvari plėtra, kad teisėti ateities kartų interesai būtų apsaugoti. Tai reiškia, kad nepalaikome politikų ir praktikų, kurių pasekmių ateityje neįmanoma numatyti pagal atsargumo principą. Skatiname naujas technologijas, tyrimus ir inovacijas, nes jos būtinos tvariai plėtrai. ES turi atlikti pagrindinį vaidmenį šioje srityje.

126. Todėl turėtume prisiimti visapusišką asmeninę, nacionalinę ir europinę atsakomybę sprenddami klimato kaitos problemą ir dirbti visais lygmenimis, kad prasta situacija būtų sušvelninta ir prisitaikytume prie jos pasekmių.

127. Aukšti aplinkosaugos ir socialiniai standartai – būtini siekiant užtikrinti geras gyvenimo sąlygas. Tikime pačių žmonių sveika nuovoka. Įstatymais turėtų būti sukurta tinkama pagrįstų ir motyvuotų sprendimų sistema.

Subsidiarumas ir įvairovė

128. Laikomės nuomonės, kad demokratija yra esminė žmonių, kaip piliečių, gyvenimo ir klestinčių visuomenių sąlyga. Teisinė valstybė, valdžios pasidalijimas ir laisvi rinkimai visada išlieka demokratijos pagrindu. Piliečių dalyvavimas visuomeniniame gyvenime ir priimant

visiems aktualius sprendimus yra esminis demokratijos elementas. Laikome piliečių dalyvavimą visuose lygmenyse būtina priemone tikrajai demokratijai pasiekti.

129. Subsidiarumo principas reiškia, kad valdžia turi būti naudojama tame lygmenyje, kuriame ji efektyviausia ir arčiausiai piliečio, jeigu tame lygmenyje ja galima efektyviai naudotis. Politikos, priemonės ir reglamentavimo sistemos, kurios veikia efektyviausiai Europos lygmeniu, turėtų būti perkeltos į Europos Sąjungą, o užduotys, kurias galima tinkamai atlikti žemesniame lygmenyje, neturėtų būti perkeltos į aukštesnį. Atliekant šias užduotis skaidriai turi bendradarbiauti visi valdymo lygmenys ES.

130. Subsidiarumo principu nustatyti apribojimai taip pat prisideda prie konkretaus valdžios atskyrimo užkirsdami kelią jos susitelkimui. Įsivaizduojame stiprią „iš apačios į viršų“ sistemą, kylančią iš įgalintų asmenų ir šeimų, ir jų organizacijų, vietos bendruomenių, miestų, regionų ir valstybių narių iki Europos Sąjungos lygmens.

131. Jeigu valdžia pažeidžia pagrindines žmogaus teises, tarptautinė valstybių bendruomenė privalo imtis apsaugos priemonių remdamasi tarptautinėmis sutartimis, konvencijomis, susitarimais ir kitais dokumentais, ir net numatydama įsipareigojimą įsikišti taikant palaipsniui vis griežtesnes, bet proporcingas priemones pažeidimams sustabdyti su sąlyga, kad vykdoma griežta tarptautinė, demokratinė kontrolė.

132. Valstybių suvereniteto *raison d'être* – suteikti joms galimybę užtikrinti bendrąjį gerį, gerovę ir savo žmonių tobulėjimą, taip pat ginti ir atkurti tarptautinę teisminę tvarką, kurioje būtų gerbiamas žmogaus orumas. Vis dėlto tai taip pat reiškia, kad valstybės privalo dalytis suverenitetu viršvalstybinėse ir tarptautinėse organizacijose kaskart, kai jos negali imtis efektyvių veiksmų atskirai; jos turi sujungti savo pajėgumus tarptautinėse ir pasaulinėse partnerystėse ir konvencijose.

Mūsų visuomenės vizija

133. Užtikrinant politinę tvarką, taip pat ekonominėje, socialinėje ir kultūros srityse turėtų būti vadovaujamosi mūsų vertybėmis.

134. Ekonominė plėtra, pagrįsta kiekvieno asmens indėliu, negali skatinti gerovės ir taikos, jeigu jos vaisiais nesidalijama siekiant gerinti kiekvieno asmens gyvenimo sąlygas ir jo asmeninį tobulėjimą. Būtent dėl šios priežasties palaikome socialinę rinkos ekonomiką ir privalome remti ir plėtoti tvarias solidarumo ir atsakomybės sistemas.

135. Būtina neprarasti budrumo, nes kyla pavojus, jog netinkamai panaudojant ekonominę galią bus suvaržyta laisvė, lygybė arba teisingumas. Todėl svarbu užtikrinti konkurenciją tarp rinkos jėgų ir skatinti solidarumą ir socialinį teisingumą.

136. Subsidiarumas pasireiškia ne tik vertikaliai politinėje sistemoje, bet ir horizontaliai visuomenėje, darant prielaidą, kad visuomenę galima sukurti laisvėje. Todėl valdžios institucijos privalo gerbti žmogaus teises ir pagrindines laisves, pripažinti ir palaikyti socialinių grupių santykinę autonomiją ir neužimti privačios iniciatyvos vietas, išskyrus tuos atvejus, kai ši yra silpna arba jos nėra. Ta pačia dvasia Europos liaudies partija skatina energingą pilietinę visuomenę per nevyriausybinį organizacijų veiklas ir asociacijų kūrimą. Taip pat manome, kad ES turėtų skatinti tiesioginius ryšius su gamintojų, vartotojų asociacijomis, profesinėmis sąjungomis, ekonomikos rūmais ir kitais socioekonominiais ir visuomeniniais veikėjais.

Socialinė rinkos ekonomika

137. Socialinės rinkos ekonomikos terminas sugalvotas, kai Europa išgyveno tamsiausią laikotarpį, ketvirtajame ir penktajame dešimtmečiuose, kaip priešnuodis krizei, totalitarizmui ir karui. Toliau ji plėtota remiantis sąvokomis ir politikomis, kurias XIX amžiuje ir per pirmuosius XX amžiaus dešimtmečius buvo sukūrusios visuomeninės organizacijos ir bažnyčios. Pirmiausia, socialinė rinkos ekonomika yra gili politinė sąvoka, kuria siekta apsaugoti žmogaus laivę per rinkos išsaugojimą ir plėtrą. Ji aiškiausiai pasireiškė krikščionių demokratų

politikose per pirmuosius dešimtmečius pokario Europoje ir yra svarbiausias mūsų politinės šeimos principas. Iš jos susideda ekonominė ir socialinė tvarka, kuri įtvirtinta tarptautinėse sutartyse ir kurioje derinama asmeninė laisvė, teisės į privačią nuosavybę, laisvoji konkurencija rinkoje ir socialinės teisės, viešasis interesas ir tvari plėtra. Mūsų politinė šeima privalo dar kartą pabrėžti darbo etikos ir verslumo, kuris sudaro galimybes kiekvienam užsidirbti pragyvenimui, svarbą. ELP palaiko stiprų socialinį dialogą ir pripažįsta socialinių partnerių vaidmens svarbą.

138. Silpniausiai mūsų visuomenės nariai nusipelno solidarumo tol, kol negali savęs išlaikyti. Tačiau ši politika jokių būdu negali prieštarauti pagrindiniam asmeninės atsakomybės konkurencingoje rinkoje principui. Patyrus skaudžią pasaulinę finansų ir ekonomikos krizę, mūsų pagrindinis prioritetas turėtų būti socialinės rinkos ekonomikos principų skatinimas ir stiprinimas Europos ir pasaulio lygiu dar labiau susietoje pasaulinėje ekonomikoje. Rinkos turi veikti kuo laisviau ir reikia naikinti nesąžiningą praktiką ir atsisakyti protekcionistinių priemonių, skirtų apsaugoti nuo laisvosios konkurencijos ir laisvosios prekybos.

139. Europos ir pasaulio socialinė rinkos ekonomika turi būti pagrįsta aplinkos tvarumo principu. Tai reiškia dar daugiau dėmesio atsinaujinantiems energijos ištekliams, laipsniškam netvarios energijos gamybos nutraukimui, energijos efektyvumui, biologinės įvairovės išsaugojimui, gamtos išteklių (vandens, oro ir žemės) išsaugojimui ir atsinaujinimui. Tai taip pat reiškia, kad ekonomikos augimas turėtų palaikyti tuos veiksnius, kurie gerina piliečių gyvenimo kokybę.

Religija ir politika

140. Mes, ELP narės, dar kartą patvirtiname, kad tarp krikščioniškųjų vertybių, pagrįstų Evangelija ir krikščioniškuoju kultūros paveldu, ir demokratinių laisvės idealų, pamatinės lygybės, tarp visų žmonių, socialinio teisingumo ir solidarumo yra ryšys. Kartu pabrėžiame Bažnyčios ir valstybės atskyrimo svarbą ir tai, kad reikia įžvelgti skirtumą tarp Bažnyčios ir valstybės vaidmenų visuomenėje, taip pat religijos ir politikos. Evangelija nėra politinė platforma. Tačiau pirmiau minėtas atskyrimas jokių būdu neturėtų tapti pretekstu Bažnyčios

neįsileisti į viešąją sritį arba nuvertinti poreikį palaikyti nuolatinį dialogą ir sąveiką tarp politinės ir religinės sričių. Tokį dialogą reikėtų stiprinti. ELP sveikina Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 17 straipsnį ir laiko jį pagrindine priemone sprendžiant, pavyzdžiui, krikščionių ir kitų religinių grupių persekiojimo problemą pasaulyje. Religijos laisvė, įskaitant teisę keisti religiją arba neišpažinti jokios religijos, yra lygiai tokia pati kaip ir kitos pagrindinės žmogaus teisės.

141. Pripažindami graikiškąsias romėniškąsias ir judėjiškąsias krikščioniškąsias mūsų civilizacijos šaknis ir Šviečiamąjį amžių kaip mūsų įkvėpimo šaltinį, norime save pristatyti kaip vertybių partiją be religinių įsipareigojimų. Tai galioja ir tiems iš mūsų, kas tiki Dievą kaip tiesos, teisingumo, gėrio ir grožio šaltinį, ir tiems, kurie mano, kad žmonija yra pašaukta prisidėti prie Dievo kūrybos ir laisvės, taip pat ir tiems, kurie neišpažįsta šio tikėjimo, bet vadovaujasi tomis pačiomis visuotinėmis vertybėmis, kilusiomis iš kitų šaltinių.

142. Jei ELP atmes, pamirš, apleis arba sumenkins savąsias vertybes, ji taps vien galios priemone be sielos ar ateities, o jos idėjos, kurių pagrindas – pasaulinis pripažinimas, kad kiekvienas žmogus ir gyvenimas visuomenėje yra nedalomai sudėtingi, praras savo universalią ir originalią prasmę.

II dalis. Nauji iššūkiai mūsų visuomenėms

201. Europos projektą, kurio pradininkės ir varomoji jėga buvo ELP narės, dar reikia užbaigti. Pokario Europa atstatyta, karas tapo tolima grėsme, perėjimas prie totalitarizmo sustabdytas; žemynas beveik suvienytas, jame įsivyravo taika ir dar niekada iki šiol jis taip neklestėjo. Tačiau nurimti nederėtų.

202. XXI amžiuje atsiranda ne tik puikių naujų galimybių, bet ir kyla naujų iššūkių ir grėsmių. Atsakas į globalizaciją turi būti įvairiapusis, o Europos atsakas turi būti dar ir stiprus ir nuoseklus. Dėl didžiulių galių persiskirstymų ekonomikoje ir geopolitikoje reikia vėl dėti bendras pastangas į inovacijas ir kompetenciją, pagrįstas vertybėmis, ilgalaikę viziją ir strategijomis. Didelio masto pokyčiai tampa neišvengiami dėl demografinės raidos, klimato kaitos, grėsmių apsirūpinimo maistu saugumui, mažėjančios biologinės įvairovės ir naujų nepriteklių.

203. Manome, kad pasauliniai pokyčiai per pastaruosius dešimtmečius dar kartą patvirtino pagrindinius Europos socialinio modelio principus, taip pat poreikį toliau jį plėtoti, siekiant išlikti konkurencingiems.

Pasauliniai iššūkiai

204. Įveikę totalitarizmą, sudarę sąlygas Europos susitaikymui ir užkirtę kelią karui, dabar susiduriame su didžiuoju galios santykių persiskirstymu visame pasaulyje ir naujos pasaulinės aplinkos formavimusi. Visa tai vyksta kartu su didžiuliais demografiniais ir ekonominiais pokyčiais. Be to, dėl kultūrinių ir finansinių suvaržymų Europa nėra pakankamai gerai pasirengusi prisiimti didesnę geopolitinę atsakomybę. Šaltojo karo pabaiga ir sėkminga kova su skurdu ir atsilikimu daugelyje šalių sukūrė naujų galimybių taikiam tarptautiniam bendradarbiavimui ir pasaulinio valdymo stiprinimui. Kita vertus, daugėja grėsmių, kurias kelia regioninis nesaugumas, žlungančios valstybės, gamtos išteklių paieška, neišspręsti teritoriniai ginčai, terorizmas, taip pat nauji ir seni masinio naikinimo ginklai valstybinių ir nevalstybinių veikėjų rankose. Tokioje naujoje politinėje aplinkoje Europa privalo suvokti, kad lengvai gali

prarasti ligi šiol reikšmingą poveikį pasaulio politikai dar ir dėl pasikeitusio savo svarbiausios sąjungininkės, Jungtinių Amerikos Valstijų, požiūrio į kitas pasaulio dalis. Šios galimybės ir grėsmės tarptautinės ir užsienio politikos srityje pareikalaus įžvalgaus, ryžtingo, stipraus ir kūrybiško Sąjungos atsako. Jos yra dar vienas patvirtinimas, kad Europos integraciją būtina tęsti ir intensyvinti.

205. Globalizacija ir informacinė visuomenė didina valstybių ir ekonominių regionų tarpusavio priklausomybę ir problemų išplitimo riziką, todėl neigiami ekonominiai pokyčiai gali įvykti per gerokai trumpesnę laikotarpį nei praeityje. Globalizacija ir didėjanti tarpusavio priklausomybė sukėlė neišvengiamų grėsmių ir kartu puikių galimybių Europos ekonomikai. Daugelyje pasaulio dalių didėjanti perkamoji galia ir besiplečianti pasaulinė prekyba suteikė Europai naujų progų eksportuoti prekes ir paslaugas, o pasaulinis darbo pasidalijimas sumažino daugelio pagrindinių produktų kainą Europos vartotojams. Sukurta milijonai naujų darbo vietų. Kita vertus, dėl paties naujo darbo pasiskirstymo mūsų žemyne daug žmonių prarado savo darbo vietas. Be to, Europos konkurencingumui pasaulyje kyla iki šiol neregėto masto grėsmė, ypač atsižvelgiant į jos demografinę struktūrą, švietimą, tyrimų ir plėtros modelius ir geografinio judumo stoką. Be to, tapo skausmingai aišku, kad dabartiniai pernelyg didelio išlaidavimo viešajame ir privačiajame sektoriuose modeliai, pagrįsti paskolomis ir skolinimu, nėra tvarūs, ne tik iš ateities kartų perspektyvos, bet ir trumpuoju laikotarpiu. Euro valiutos sukūrimas, be abejonės, paskatino valstybių, kuriose ši valiuta naudojama, ekonomikos augimą, todėl šis procesas yra negrįžtamas ir gali būti panaikintas tik didžiulių ir nekontroliuojamų pasekmių sąskaita. Piliečiams ir politikams kyla esminis klausimas, ar esame pasirengę ir norime pasinaudoti visais vienos valiutos teikiamais ekonominiais, finansiniais ir instituciniais padariniais. Todėl, mums, ELP, kyla trigubas iššūkis, viena vertus, įvykdyti intensyvią ir plačią reformą ir modernizuoti mūsų ekonomikas, siekiant jas prisitaikyti prie pasaulinės konkurencijos poreikių, ir, kita vertus, iš naujo subalansuoti viešojo ir privataus sektorių pajamas ir išlaidas nesukeliant ekonominio nuosmukio ir masinio nedarbo, taip pat inicijuoti institucijų reformas, kurios būtinos siekiant išsaugoti bendrą valiutą.

Europos projektui išsaugoti šių iššūkių akivaizdoje prireiks vizijos ir specialių žinių.

206. Pramonės revoliucija, gyventojų skaičiaus augimas, technologiniai pajėgumai ir, svarbiausia, didžiulis gamybos ir vartojimo išaugimas susiduria su ribotomis Žemės galimybėmis atsikurti ir susitvarkyti, ir labai dažnai viršija jos pajėgumus. Pusiausvyros atkūrimas – tai žmonijos išgyvenimo klausimas ir pagrindinis iššūkis, su kuriuo turės susidoroti ši ir ateities kartos. Be to, mūsų ekonomikose jau jaučiami būsimų nepriteklių sukelti suvaržymai, ypač energetikos srityje. Didžiuliai mūsų gamybos ir vartojimo modelių pokyčiai neišvengiami, o dėl pasaulinio atšilimo jie taps dar labiau neatidėliotini.

Kita vertus, dabartinės technologijos ir naujų plėtra gali ne tik sukurti alternatyvų netvarioms tendencijoms mūsų ekonomikose ir gyvenimo būde, bet ir suteikti daug žadančių naujų perspektyvų pokyčiams, inovacijoms, užimtumu ir augimui. Žaliosios ekonomikos plėtojimas suteikia galimybių naujam verslumui ir drąsiems nepriteklių sprendimams nacionaliniu, regioniniu ir pasauliniu lygmeniu. Jis taip pat gali tapti nauju pajamų šaltiniu modernioms ir iki šiol mažiau išsivysčiusioms visuomenėms. Šis trečiasis visa apimantis iššūkis taip pat yra privalomas naujas Europos bendradarbiavimo pagrindas: aplinkosaugos iššūkių sprendimai negali būti apriboti valstybių sienomis. Daugeliui jų spręsti reikia visuotinio požiūrio, kuriame Europos vizijų ir interesų propagavimas nebus veiksmingas be stiprių, vieningų ir įžvalgių politikų bei praktikų.

Visuomenė ir kultūra

207. Europa visada buvo kultūros, racionalumo, pažangos, žinių ir humanizmo lopšys.

Mes, ELP, manome, kad bendra Europos kultūra išsiskiria globalizacijos kontekste. Todėl esame už visuomenės struktūros, kurioje yra vietos šeimoms, vietos bendruomenėms, piliečių asociacijoms, regionams ir tautoms, stiprinimą. Labai vertiname piliečių asmeninę atsakomybę, pusiausvyrą tarp komercinių ir pelno nesiekiančių iniciatyvų, įskaitant kultūrinę veiklą, taip pat tarp apmokamo ir savanoriško dalyvavimo veikloje. Viešojoji politika tai turėtų palaikyti.

208. Stipraus europietiškos tapatybės jausmo skatinimas, kaip būtina dinamiškos Sąjungos sąlyga, turi būti pagrįsta mūsų žemyno socialine, kultūrine ir dvasine įvairove. Tokia įvairovė apima ir kitų nei judaizmas ir krikščionybė, pavyzdžiui, islamo, indėjų.

209. Taip pat, viena vertus, turime saugoti ir skatinti valstybinių ir regioninių kalbų vartojimą ir deramą švietimą gimtąja kalba reikiamame skaičiuje mokyklų ir, kita vertus, daugiakalbį švietimą, kuris padeda Europos piliečiams laisvai tarpusavyje bendrauti.

210. Matome didelį poreikį saugoti ir skatinti vertybes, nutolusias nuo grynai komercinių interesų, ir šiuolaikinės kultūros raiškos plėtrą žiniasklaidos srityje, įskaitant naują žiniasklaidą, architektūrą ir erdvių planavimą, menus, literatūrą ir kultūrinio paveldo saugojimą bei gausinimą skatinant kultūrinius mainus ir judumą.

Šeima ir demografija

211. Visuotinės žmogaus teisių deklaracijos 16 straipsnyje nustatyta, kad šeima yra natūrali ir pagrindinė visuomenės grupė, ir ji turi teisę būti visuomenės ir valstybės saugoma. Šeima yra nepakeičiama kaip pagrindinė institucija, kurioje puoselėjama ir diegiama meilė bei geraširdiškumas, užuojauta bei žmonių solidarumas ir taip vienijamos skirtingos kartos. Tai vieta, kur tėvai ir vaikai prisiima atsakomybę ir solidarizuojasi vienas kito labui. Stiprios šeimos – taip pat būtina geresnės demografinės raidos sąlyga.

212. Suprantame naujos pusiausvyros tarp mokamo ir profesionalaus darbo, iš vienos pusės, ir rūpinimosi šeima, iš kitos pusės, poreikį mūsų visuomenėse, siekiant stiprinti kartų solidarumą. Tuo pačiu metu dėl mums kylančių demografinių iššūkių turime ilgiau dalyvauti darbo procese ir mums reikia daugiau vaikų priežiūros ir ugdymo galimybių, tokių kaip dienos priežiūros, kitos socialinės paslaugos, ir darbo organizavimas taip, kad būtų atsižvelgta į pusiausvyros tarp asmeninio ir profesinio gyvenimo išlaikymą. Pabrėžiame būtinybę socialinių politikų sistemoje pripažinti, kad tėvai atlieka ugdytojų darbą. Manome, kad fiskalinės politikos turėtų palaikyti šeimas ir kartų solidarumą.

213. ELP atsisako laikyti abortą šeimos planavimo metodu. Skatiname paramos programas ir iniciatyvas, skirtas padėti tėvams ir šeimoms džiaugsmingai priimti kiekvieną vaiką, ypač kilus

sunkumų arba kai nėštumai yra neplanuoti. Tėvams, kurie nusprendžia priimti vaiką su negalia, neturėtų būti daromas joks socialinis spaudimas.

214. Technologijų plėtra, medicinos pažanga ir sveikas ir ilgesnis europiečių gyvenimas – jau savaime yra geras pasiekimas. Tačiau jis turi pasekmių pensijų ir sveikatos draudimo sistemoms, kurias reikia spręsti. Užimtų ir į pensiją išėjusių gyventojų santykis neišvengiamai taps dar prastesnis. Didesnis našumas gali tik iš dalies kompensuoti šią bėdą, todėl vidutinis darbo laikas per žmogaus gyvenimą turės ilgėti. Nuolat didėja būtinybė skatinti sveikesnį gyvenimo būdą ir profilaktinę sveikatos priežiūrą. Ilgiau sveiki ir aktyvūs žmonės teigiamai paveiks našumą ir konkurencingumą. Tuo pat metu Europa privalo daugiau investuoti į švietimą ir mokymą, įskaitant kalbą, darbo judumą ir jaunų žmonių verslumą.

Švietimas ir jaunimas

215. Švietimas ir žinios gyvybiškai svarbūs Europai, tačiau tai dar ne iki galo suvokta. Pastaraisiais metais Europai kyla iššūkis susiformuoti kaip žinių ekonomikai ir visuomenei. Konkurencingumo uždaviniams pasiekti ir moksliniam potencialui įgyvendinti trukdo protų nutekėjimo tendencijos ir finansų krizės. Tuo pat metu švietimas yra pagrindas asmeniui tapti sėkmingu ir tobulėjančiu profesionalu.

216. Manome, kad švietimas ir mokymas tapo gyvenimo būdu ir ištekliu, nuo kurio Europoje dar niekada nebuvo tokie priklausomi. Sparčių pokyčių pasaulyje jauniems žmonėms tenka ypatinga atsakomybė – kurti Europos ateitį. Dar didesnis iššūkis – suteikti jiems gerą pagrindą per švietimą.

Imigracija ir integracija

217. Judumas ES viduje ir imigracija iš Europos išorės – realybė. Jie šimtmečiais pildė Europą. Europos ekonomika yra suinteresuota pritraukti aukštos kvalifikacijos darbuotojus iš viso pasaulio, tačiau imigracijos nereikėtų skatinti kaip vienintelio atsako į demografinius iššūkius. Protų nutekėjimui turėtų būti užkirstas kelias. Valstybės narės pagal kompetenciją

priima sprendimus dėl patekimo į nacionalinę darbo rinką. Be to, visada reikės suteikti prieglobstį persekiojamiems žmonėms. Elgesys su imigrantais ir pabėgėliais turi būti pagrįstas pagarba žmogaus teisėms.

218. Manome, jog taip pat būtina aptarti problemas, kurias sukėlė integracijos trūkumas ir nelegali imigracija, ypač susiformavus „šešėlinėms imigrantų visuomenėms“, kuriose nepaisoma pagrindinių mūsų konstitucijose įtvirtintų vertybių, tokių kaip asmens laisvės ir moterų ir vyrų lygybės prieš įstatymą. Žmogaus teisės, laisvė ir tolerancija privalo būti gerbiamos bet kurioje Europos kultūrinėje ar religinėje bendruomenėje. Visoje Sąjungoje neturėtų būti vietos sektantiškų teismų sistemų prieglobsčiui.

219. Imigrantai turėtų mokėti arba išmokti priimančiųjų valstybių kalbas ir jų istoriją, išsiaiškinti savo naujosios aplinkos ypatumus, laikytis įstatymų ir gerbti kultūros paveldą ir pagrindines vertybes, taip pat dalyvauti vykdant atitinkamos vietos ir nacionalinės bendruomenės pilietines teises ir pareigas. Tuo visų pirma siekiama, kad visi imigrantai galėtų visapusiškai naudotis savo teisėmis. Kita vertus, ELP kovos su bet kokio pobūdžio imigrantų diskriminacija. Žmonės turi teisę išpažinti savo religiją ir puoselėti kultūrą tol, kol laikomasi įstatymų. Turėtų būti sprendžiama etninių grupių getų susiformavimo problema. Galimybė dirbti – svarbus integravimosi į visuomenę aspektas. Reikėtų skatinti galimybes imigrantams ir jų šeimoms bendradarbiauti ir susitikti su priimančiosios valstybės piliečiais.

220. Bendros prieglobsčio politikos sukūrimas – tai tikslas, kurio įsipareigojo siekti visos ES valstybės narės. Tačiau bet kokia tokio pobūdžio bendra politika turi būti pagrįsta jau galiojančiomis taisyklėmis ES prieglobsčio politikos srityje. Šioje politikoje taip pat turėtų būti demonstruojamas solidarumas su valstybėmis narėmis, kurių nacionalinės prieglobsčio sistemos patiria specifinį ir neproporcingą spaudimą, ypač dėl jų geografinės padėties ar demografinės situacijos. Įvykus karui, žmogaus sukeltoms katastrofoms ir gamtos nelaimėms, ES ir jos valstybės narės turėtų palengvinti asmenų, kuriems reikia tarptautinės apsaugos ES, priėmimą. Turime skatinti juos grįžti į savo šalį, kai tai įmanoma pagal aplinkybes.

Ekonominė, socialinė ir teritorinė sanglauda

221. Sanglauda (socialinė, teritorinė ar ekonominė) – vienas iš Europos Sąjungai būdingų bruožų. Ji reiškia solidarumo principo ir įsitikinimo, kad socialinė taika nėra tvari esant per didelei ar ilgalaikiai atskirčiai, praktinį taikymą. Sanglaudos skatinimas reiškia atskirties tarp valstybių mažinimą, tarpvalstybinio ir teritorinio bendradarbiavimo, įskaitant regionų bendradarbiavimą valstybių viduje, tobulinimą ir sunkumų, kurie kyla mūsų visuomenėse, įveikimą, nepaisant to, ar jie susiję su socialine klase, etniškumu, tautine kilme ar amžiumi. Jos pasiekti šiandien itin sudėtinga dėl didėjančios nelygybės ir skurdo, kuriuos dažnai lydi nedarbas, ypač jaunų žmonių.

222. Dabar su iššūkiu sustabdyti naujos antrarūšių klasės formavimąsi dažniausiai kovojama nacionaliniu lygmeniu. Socialinei sanglaudai mūsų visuomenėse kyla didžiausia grėsmė, kai kaimynystėje susitelkia nedarbas, švietimo stoka ir imigrantų bendruomenės, kas pernelyg dažnai baigiasi gyvenamosios aplinkos nuskurdinimu, radikalizacija, priklausomybe nuo narkotikų, smurtu ir nusikalstamumu. Be to, tokie reiškiniai kaip skurdas, net dirbančių ir pagyvenusių žmonių, reikalauja didesnio vyriausybės ir socialinių partnerių dėmesio. Nors už šių problemų sprendimą pirmiausiai atsakingos nacionalinės vyriausybės ir vietos valdžios institucijos, kurioms padeda pilietinės visuomenės iniciatyvos ir savipagalbos judėjimai, ES gali padėti jas spręsti sudarydama sąlygas užimtumui ir ekonominiam augimui, taip pat pasinaudodama savo koordinavimo kompetencijomis kovos su nusikalstamumu ir narkotikais srityje.

223. Trečioji sanglaudos dimensija (greta ekonominės ir socialinės) yra teritorinė. Teritorinė sanglauda padeda stiprinti valstybių ir regionų konkurencingumą.

224. ELP taip pat ketina skirti daugiau dėmesio studentų nubybrėjimo problemai ir nepakankamam jaunosios kartos švietimui. Šioje srityje ES atlieka svarbų, bet antraeilį, vaidmenį po valstybių narių ir turėtų, pavyzdžiui, remti švietimo, judumo ir mokymosi visą gyvenimą programas.

225. ELP dar kartą patvirtina, jog stengsis skatinti žmogaus teisę į mokslą ir tėvų laisvę pasirinkti ugdymą.

Etinių debatų gilėjimas

226. Technologijos atlieka vis svarbesnį vaidmenį, ypač žmogaus gyvenimo pradžioje ir pabaigoje. Moralinės mūsų sprendimų pasekmės papildo mūsų politinius, visuomeninius ir individualius pasirinkimus naujais aspektais. Tuo pat metu dėl to, kad turime naujų galimybių išmatuoti savo elgesio ir sprendimų pasekmes ateities kartoms, privalome kruopščiau nei iki šiol vertinti ir palyginti pasekmes dabarčiai ir ateičiai.

227. ELP patvirtina savo poziciją žmogaus, žmogaus gyvenimo ir sukurto pasaulio atžvilgiu, apibūdintą mūsų 1992 m. Atėnų pagrindinėje programoje ir 2001 m. Berlyno deklaracijoje „Vertybių sąjunga“. Tačiau šiuose dokumentuose paminėtos ne visos technologijų plėtros ir etinių iššūkių sritys. Todėl remiantis šiuose dokumentuose išdėstytais principais reikia ir toliau vertinti naujas technologijas. Turime tęsti sistemingus palaikančius etinius debatus apie technines inovacijas šiose srityse. ES neturėtų skirti lėšų technologijoms, kurios aiškiai prieštarauja pirmiau minėtuose dokumentuose išdėstytais vertybėms, o kitose jautriose srityse ES finansavimas turėtų būti papildytas susijusių etinių aspektų tyrimais.

228. Žmogaus gyvybė turėtų būti saugoma nuo pat jos pradžios iki natūralios pabaigos. Genetinės intervencijos žmogaus gyvenimo pradžioje turėtų apsiriboti tik jo ligoms gydyti skirtomis intervencijomis. Dirbtinis žmogaus embrionų kūrimas ir atranka tyrimams ar komerciniais sumetimais turėtų būti uždrausti visoje Sąjungoje. Abortų ar eutanazijos reklama turėtų būti uždrausta.

Politinių partijų vaidmuo

229. Politinės partijos – būtina atstovaujamosios demokratijos institucija. Jos atlieka lemiamą vaidmenį atstovaudamos bendriems, konkrečioms ir atskiriems žmonių interesams, užtikrindamos valdžios institucijų atskaitomybę, įtraukdamos žmones į politinį procesą ir

skatindamos demokratinis idealus. Todėl politinės partijos turėtų skatinti moterų ir vyrų lygybę, taip pat įvairovę visuose savo rinkimų sąrašuose ir vidiniuose padaliniuose. Nacionalinės ir Europos lygio politinės partijos privalo būti organizuotos ir veikti pagal vidinės demokratijos taisykles. Be to, jos negali prarasti budrumo ideologijų ir grupuočių, siekiančių sunaikinti Europoje sukurtą taikaus politinio bendradarbiavimo ir demokratijos paveldą, atžvilgiu.

230. Politinės partijos atlieka pagrindinį vaidmenį telkdamos piliečius ir vyriausybes. Atstovaujamoji demokratija – tai piliečius ir vyriausybes jungiantis tiltas. Europos lygmeniu jos taip pat būtinos, siekiant labiau suartinti Sąjungą ir jos piliečius, taip pat susieti Europos sprendimų priėmimo procesą su plačiosios visuomenės dalyvavimu jame. Kadangi šios Europos partijos finansuojamos iš savanoriškų įnašų, taip pat gauna Sąjungos finansavimą, jos turėtų turėti priemonių atlikti savus tyrimus per nešališkas idėjų kalves, vykdyti europines rinkimų kampanijas ir naudotis žiniasklaida.

231. Didėjant sprendimų priėmimo svarbai Europos lygmeniu, reikėtų kontroliuoti ir didinti Europos sprendimų priėmėjų ir parlamentarų sąžiningumą, skaidrumą ir nepriklausomumą. Finansiniai įnašai turėtų būti skaidrūs visais atvejais.

232. Pati ELP įsitrauks į nuolatinį piliečių pasitikėjimo didinimo ir užsitarnavimo procesą per dialogą, dalyvavimą, skaidrumą ir atskaitomybę. ELP siekia didesnės integracijos su partijomis narėmis pagal subsidiarumo principą ir kartu išnaudoti visas Sąjungos institucinio sprendimų priėmimo proceso galimybes. Pasinaudodama pokyčiais Europos kaimynystėje, ELP taip pat turėtų savo kaimynystėje toliau stiprinti tas politines jėgas, kurios puoselėja tas pačias pagrindines vertybes.

233. ELP skatina ir palaiko savo parlamentinių frakcijų veiksmus visose Europos organizacijose, Europos Sąjungoje, Europos Taryboje, ESBO ir NATO.

Nacionalinių mažumų apsaugojimas

234. Autochtoninės tautinės mažumos ir tradicinės mažumos šia prasme – tai grupės, kurių kelios kartos gyvena toje pačioje teritorijoje pasikeitus valstybių sienoms. Valstybės turi gerbti ir skatinti teises bei pastangas išsaugoti išskirtines kultūrinės tradicijas ir kalbėti savo kalbomis, o mažumos savo ruožtu privalo laikytis savo šalių konstitucinės tvarkos. Europos Sąjunga, kurios mažumos ir nacionalinės vyriausybės yra aiškiai įsipareigojusios problemų sprendimą grįsti bendradarbiavimu, turėtų padėti atsakyti į šį sudėtingą klausimą, kuris Europos istorijoje dažnai tapdavo konfliktų priežastimi.

235. Manome, kad Europos Sąjunga gali pamažu parengti teisiškai privalomą bendruomenės standartų ir normų rinkinį, skirtą mažumoms priklausantiems asmenims ir bendruomenėms apsaugoti, ir kartu skatinti naudoti teigiamas priemones ir politikos įrankius mažumoms priskiriamiems asmenims ir grupėms apsaugoti. Dalijimosi gerąja patirtimi principas yra konkrečios ir efektyvios ES strategijos, skirtos autochtoninėms tautinėms mažumoms ir tradicinėms mažumoms, pagrindas.

Regionų svarba

236. ELP palaiko Regionų komiteto, kaip politinės asamblėjos ir Europos Sąjungos institucijos, ginančios regionų ir miestų interesus, indėlį. Lisabonos sutartis sustiprino regionų ir vietos valdžios institucijų vaidmenį Europos Sąjungoje, taip pat Regionų komiteto institucinę funkciją visame teisėkūros procese. ELP palaiko ir skatina stiprią regionų, kaip pagrindinio Europos Sąjungos komponento, poziciją, jog gyvybiškai svarbu mažinti ES demokratijos deficitą. Jie atlieka svarbius ekonominius, kultūrinius ir socialinius vaidmenis, kartais net peržengdami atitinkamos valstybės narės ribas. Regionų ir vietos valdžios institucijų, taip pat jų bendradarbiavimo skatinimą daugeliu aspektų laikome Europos integracijos proceso pridėtine verte.

Laisvė interneto amžiuje

237. Pastaroji informacinių ir ryšių technologijų pažanga, ypač susijusi su socialine žiniasklaida internete, pradėjo keisti mūsų gyvenimus ir visuomenes kaip dar niekada iki šiol. Ji prisidėjo prie pasaulinės pilietinės visuomenės susiformavimo ir padidino mūsų ekonominio augimo pajėgumus per inovacijas ir bendros skaitmeninės rinkos sukūrimą išraiškos laisvei ir nevaržomam informacijos prieinamumui. Tuo pat metu intelektinei nuosavybei, asmens privatumui ir neliečiamumui pradėjo kilti naujo pobūdžio grėsmės. ELP yra už pagrįstą pusiausvyrą tarp asmens laisvės, maksimalaus kūrybiškumo ir reglamentavimo, kuriuo siekiama kovoti su kibernetiniu nusikalstamumu ir piktnaudžiavimu skaitmeninėmis technologijomis, įskaitant intelektinės nuosavybės teisės pažeidimus, ir kartu labai skatina naujų verslo modelių kūrimą skaitmeninėje aplinkoje. Žmogaus teisės turi būti gerbiamos ir internete. Tai apima ir asmens teisę į duomenų saugumą. Asmens duomenų apsaugos internete galima nepaisyti tik tais atvejais, kurie susiję su nusikalstama veika.

238. Technologijų plėtra daro didžiulį poveikį politiniam procesui. Kartu su visuomenės raida ji prisidėjo prie dar iki šiol neregėto politinės raidos paspartėjimo, ilgalaikio rinkėjų lojalumo partijoms sumažėjimo ir jų nulemtu didesnio nepastovumo ir nenuspėjamumo bei didelių liaudies partijų susilpnėjimo. ELP ir jos partijos narės turės į tai atsižvelgti ir nuolat tobulinti savo gebėjimus naudotis technologijomis asmeniškai bendraudamos su rinkėjais ir priartindamos politikus prie piliečių. Bendravimas turėtų būti dvikryptis, o ypač reikėtų gerinti galimybes eiliniams žmonėms bendrauti su aukščiausiu partijų hierarchijos lygmeniu. Tuo pat metu niekas negali pakeisti daugiapartinės rinkimų demokratijos, pagrįstos teisine valstybe. ELP skatins savo nares visapusiškai išnaudoti interneto, kuris padeda atverti politinį procesą ir pasiekti anksčiau neįsitraukusius piliečius, teikiamas galimybes. Socialinei žiniasklaidai čia taip pat teks vaidmuo.

III dalis. Europos Sąjunga

ES – vertybių sąjunga

301. Per daugelį amžių Europos žmonės evoliucionavo į atskiras ir savimi pasitikinčias tautas. Nepaisydamos tautinių skirtumų, jos išsaugojo bendrą kultūros paveldą, kurio šaknys glūdi hebrajų pranašystėse, graikų filosofijoje ir romėnų teisėje, nes krikščioniškasis mokymas ir judėjiškos krikščioniškosios vertybės padėjo joms susiderinti ir jas pajvairino. Tautinės valstybės sąvoka liko nepaliesta įvairiuose kultūrinės raidos etapuose: Renesanso epochoje, Švietimo amžiuje ir moderniuoju laikotarpiu. Tautinė valstybė, kaip politinės santvarkos forma ir gyvenimo būdas, tapo pavyzdžiu visam pasauliui.

302. Šiuo metu susiduriame su dideliais bendrais iššūkiais, kuriuos reikia spręsti Europos lygmeniu. Europos projektu, reiškiančiu visų laikų glaudžiausią jungtinių tautinių valstybių sąjungą, nesiekama sunaikinti Europos tautinių valstybių, jis būtinas norint išvengti nacionalizmo, kuris pridarė tiek daug žalos mūsų piliečiams, ir sugrąžinti joms realias jų galimybes vykdyti pagrindines pareigas. Europos integracija būtina, norint spręsti esmines problemas, su kuriomis susiduria mūsų tautos, ir pati savaime ji yra lemiamas proveržis mūsų žemyno istorijoje. Pastatyta ant Antrojo pasaulinio karo griuvėsių ir atsitiesusi po totalitarizmo Europos integracija suteikė savo piliečiams ilgalaikę taiką, laisvę, stabilumą ir klestėjimą. Mes, europiečiai, galime didžiulius pasiekę šį bendrą požiūrį pastarojo meto istorijoje.

303. Be to, europietiškas taikus bendradarbiavimo ir integracijos būdas tapo pavyzdžiu kitiems pasaulio regionams. Tai suteikia mums pagrindą skatinti ilgalaikes vertybes, kurios būdingos Europos visuomenėms: taiką, laisvę, demokratiją, moterų ir vyrų lygybę, teisinę valstybę, toleranciją ir privačią nuosavybę, pagrįstą socialine rinkos ekonomika. ES ir jos valstybės narės privalo kartu su partnerėmis anapus Atlanto ir kitais tarptautiniais subjektais, kurie puoselėja tas pačias vertybes, toliau kovoti už šias vertybes, kurios yra mūsų visuomenių pagrindas ir kurios padėjo puoselėti demokratiją ir žmogaus teises, taip pat teisinę valstybę visame pasaulyje. Turėtume dar labiau padėti demokratams, kuriems reikia pagalbos, visame pasaulyje ir kovoti su autoritarinėmis ir fundamentalistinėmis ideologijomis.

304. Europos Sąjungą ir toliau ateityje lydės sėkmė, jei visos valstybės narės ir Sąjungos institucijos turės tą pačią sutelktą ir nuoseklią ateities viziją. ELP mano, kad skatinti Europos modelį bus itin svarbu, jei norėsime, kad Europos vertybės turėtų poveikį sparčiai kintančiame pasaulyje. ELP ir toliau įsipareigoja palaikyti Europos Sąjungos politinės integracijos viziją. Ši vizija – istorijos rezultatas; šiandien ji tebėra geriausias atsakas į ateities iššūkius, tokius kaip globalizacija, migracija, naujos grėsmės saugumui, klimato kaita ir energetinis saugumas. Dabar mūsų užduotis pritaikyti Europos Sąjungą prie XXI amžiaus realybės ir poreikių nustatant tinkamus prioritetus ir priartinant Europos Sąjungą prie piliečių.

Europa globalizacijos paveiktame pasaulyje

305. Dėl vis didesnės mūsų visuomenių ir ekonomikų tarpusavio priklausomybės Europos veiksmai reikalingi ne tik tam, kad būtų sukurta vidaus rinka ir teisinė bendrija, bet ir tam, kad būtų stiprinama laisvė, lygios galimybės, solidarumas ir tvarumas, kai tautinė valstybė viena nebepajėgia to pasiekti. Tačiau pagal subsidiarumo principą Europos Sąjunga taip pat privalo apsiriboti tomis užduotimis, kurių neįmanoma deramai atlikti žemesniu lygmeniu ir, kitaip tariant, kurias galima geriau atlikti Europos lygmeniu. Veiksmingesnės Europos Sąjungos pagrindas – vietos ir regioninių valdžios institucijų savivalda ir tautinių valstybių tapatybė ir vaidmuo. Europos Sąjunga nėra valstybė, tačiau ji dirba naudodama federalinės sąjungos priemones tose politikos srityse, kuriose valstybės narės jai suteikė įgaliojimus.

306. Remdamasi įsipareigojimu Europai, kurį krikščionys demokratai demonstravo nuo pat pradžių, ELP ragina laipsniškai ir kartu ryžtingai siekti tikros politinės sąjungos vadovaujantis pagrindinėmis idėjomis, apibrėžtomis 1992 m. Atėnų programoje ir vėlesniuose suvažiavimuose. Siekiame Europos politinės sąjungos. Per ateinančius metus ES reikės iš esmės reformuoti. Sąjunga ir valstybės narės kartu įgis daugiau galių.

307. Būtina toliau plėtoti Europos Sąjungos institucinę struktūrą remiantis pagrindiniais jos principais. Šioje struktūroje ES institucijos turi skirti vienodą dėmesį visiems piliečiams ir valstybėms narėms. Jai reikalingos demokratiškai piliečiams atstovaujanti institucijos,

įskaitant efektyvesnę Europos Komisiją, ir mechanizmas, užtikrinantis geresnį ekonominį valdymą Sąjungos širdyje. Bendro sprendimo procedūra tarp Ministrų Tarybos ir Europos Parlamento turėtų tapti skaidresnė. Todėl, Ministrų Taryba, kaip antra pagal svarbą institucija, turėtų priimti viešus sprendimus dėl teisės aktų. Ji privalo laikytis labiau dalyvaujamąja demokratija pagrįsto požiūrio, kuris reiškia naujas tiesioginės sąveikos tarp piliečių ir Europos institucijų formas, pavyzdžiui, piliečių iniciatyvą. Europos Komisijos pirmininko tiesioginiai rinkimai – vienas iš mūsų tikslų. Jie padėtų sumažinti jaučiamą Sąjungos demokratijos deficitą ir paskatintų tvirtesnį bendrą ES piliečių identitetą.

308. Daugiau nei pusę amžiaus pasauliui buvusi viso Europos žemyno sutaikymo ir klestėjimo pavyzdžiu ES privalo natūraliai įsitraukti į naujos tarptautinės sistemos taisyklių ir normų kūrimą. Tiek mūsų piliečiai, tiek pasauliniai partneriai tikisi, kad Europa įveiks XXI amžiaus iššūkius, atliks matomą ir aktyvų vaidmenį tarptautinėse derybose, pateiks perspektyvių inovatyvių pasiūlymų, priims atsakomybę ir skatins Europos vertybes visame pasaulyje. Tačiau siekiant efektyviai ir laiku atlikti savo naują vaidmenį ir įveikti pasaulinius iššūkius, kuriuos jis sukels, Europa privalo gebėti kalbėti vienu balsu ir elgtis vieningai.

309. Globalizacijos veikiamam pasauliui reikalingas pasaulinis valdymas. Todėl būtina stiprinti tarptautines organizacijas ir priversti jas aktyviau reaguoti į pasaulinius galios persiskirstymus, ypač JT, nes jos turi daugiausiai teisėtų galių nagrinėti ir spręsti pasaulines problemas. TVF taip pat reikėtų stiprinti, nes jis padeda didinti tarptautinių finansų rinkų stabilumą ir saugumą. Pasaulio klestėjimui užtikrinti labai svarbu stiprinti PPO, kuri taip pat padeda išsklaidyti konfliktus, kuriuos sukelia įvairūs nacionaliniai ekonominiai interesai. Kliūčių šalinimą ir lengvesnį patekimą į rinką visame pasaulyje turėtų lydėti ryžtingos pastangos siekti efektyvesnio tarptautinio bendradarbiavimo reglamentavimo srityje.

310. Dėl naujos pasaulio realybės taip pat reikia reformuoti šiuo metu veikiančias institucijas ir (arba) kurti naujas. Lanksčios institucijos, tokios kaip G20, taps vis svarbesnės ir atkreips dėmesį į vis didesnį besiformuojančios rinkos ekonomikos šalių Azijoje, Lotynų Amerikoje ir Afrikoje svorį.

311. Norint stiprinti savo ekonomikas ir tokiu būdu didinti jų tarptautinį patrauklumą, taip pat sukurti tokią Europą, kuri būtų stipri pasaulio veikėja, reikia labiau koordinuoti ir integruoti nacionalines ekonomikas ir biudžeto politikas. Tai paskatins Europos ekonominės veiklos atsigavimą ir darbo vietų kūrimą. Ekonominio sunkmečio neįmanoma įveikti be ryžtingų veiksmų Europos integracijos link. Tai svarbu siekiant užsitikrinti augimą ir euro stabilumą. Bendri politiniai sprendimai yra geriausia bendros rinkos ir bendros valiutos parama.

312. Manome, kad ekonomikos dinamiškumas Europoje yra ne tik suderinamas su socialine atsakomybe, bet iš tiesų yra būtina jo sąlyga. Socialinės sanglaudos ir politinio stabilumo nebus be tvarios ekonominės raidos ir griežto atsako į sukčiavimą, mokesčių vengimą ir pinigų plovimą. Pasiiekti Europos ekonominės ir politinės integracijos tikslų naudinga visiems Europos piliečiams. Tai turėtų būti daroma pagal šiuo metu galiojančias tarptautines Europos sutartis laikantis ES taisyklių, lygybės principo, Bendrijos metodo ir turint aktyvią piliečių paramą.

313. Didesnis ES įsitraukimas į tarptautinių krizių prevenciją, parama demokratinei plėtrai, fundamentalistinio terorizmo slopinimas ir konfliktų sprendimas yra ypač svarbūs. Europa privalo gebėti prisidėti prie subalansuotų ir perspektyvių diplomatinių sprendimų.

314. ES turi geriau gebėti nustatyti politinius prioritetus ir juos įgyvendinti, taip pat ji turėtų toliau dalyvauti sprendžiant situacijas, kuriose ji gali būti naudinga, visame pasaulyje. Taip pat manome, kad ES privalo visapusiškai išnaudoti Lisabonos sutartimi suteiktas galimybes stiprinti savo užsienio ir saugumo politikas. Bendros užsienio ir saugumo politikos ir saugumo ir gynybos politikos, papildančios transatlantinį aljansą, stiprinimas, taip pat aktyvi ir koordinuota žmogaus teisių gynyba ir kova su skurdu pasauliniu lygmeniu tarptautiniuose santykiuose atliks pagrindinį vaidmenį tolesnėje Europos Sąjungos plėtroje. Europos Sąjunga taip pat privalo turėti geresnių operatyvinių pajėgumų gynybos politikos srityje. Tai pagrindinis tikslas siekiant itin artimo ES ir NATO bendradarbiavimo. Tai negali sumenkinti tam tikros valstybės narės specifinio saugumo ir gynybos politikos pobūdžio.

315. Nors tradicinio Europos teritorijos užpuolimo grėsmė yra žema, ES privalo neprarasti budrumo ir stiprinti veiksmus masinio naikinimo ginklų neplatavimo, terorizmo ir organizuoto nusikalstamumo bei regioninių konfliktų srityse. Todėl ES privalo bendradarbiauti su partneriais ir skatinti susitarimus, kurie padėtų užtikrinti regioninę pusiausvyrą. Kartu ES turi aktyviau siekti mažinti energetinės priklausomybės, klimato kaitos, piratavimo ir nekontroliuojamos prekybos įprastais ginklais keliamas rizikas.

316. Siekdamas sustiprinti ES diplomatiją ir ryžtą palaikyti taiką žemyne, taip pat užtikrinti stabilumą ir demokratiją visame pasaulyje, ES ir jos valstybės narės turi disponuoti efektyviais kariniais pajėgumais. ES taip pat reikia dėti daugiau pastangų į bendrus viešuosius pirkimus, specializaciją, tyrimus ir plėtrą, taip pat mokymą, kad ji galėtų padidinti savo karinių pajėgumų efektyvumą. Finansų ir ekonomikos krizės verčia mus iš esmės didinti biudžeto efektyvumą, taip pat suvokti pilietinės ir karinės sinergijos, karinių ir civilių išteklių sutelkimo ir dalijimosi jais teigiamą poveikį. Tai taip pat svarbu atsižvelgiant į naują atsakomybę taikos palaikymo, krizių valdymo ir kovos su terorizmu srityse, taip pat grėsmes mūsų įprastinėms transporto ir ryšių priemonėms. Itin svarbus gynybos nuo kibernetinių grėsmių stiprinimas per glaudesnj bendradarbiavimą Europos lygmeniu, kuris papildo dabartinius NATO pajėgumus šioje srityje.

317. ES yra labai suinteresuota ir atsakinga už geografiniu požiūriu artimiausias kaimynes. Europos kaimynystės politika apima valstybes nuo Viduržemio iki Juodosios jūros regiono ir Kaukazo, tačiau joje gerbiamas kiekvienos šalies unikalumas. Stabilizavimo ir demokratizacijos procesas kaimyninėse valstybėse laikomas ypatingu prioritetu ir padeda didinti jų ir ES stabilumą, saugumą ir gerovę. Atsižvelgdama į sukilimus prieš autoritarinį valdymą ir baisias ekonomines sąlygas Šiaurės Afrikoje ir Artimuosiuose Rytuose, ES privalo stiprinti priemones, kuriomis remiamas perėjimas prie demokratijos ir socialinės rinkos ekonomikos, siekiant didinti aplink ją esančio regiono stabilumą ir saugumą ir kartu atkreipti dėmesį į demokratijos ir ekonomikos padėtį rytinėje kaimynystėje. Jos apima politinį dialogą, prekybą, pagalbą vystymuisi ir paramą pilietinei visuomenei. Sprendžiant šį klausimą ypatingą dėmesį būtina skirti šio regiono jaunimui pasitelkiant ES mainų programas ir švietimo priemones. Mūsų parama laisvės judėjimams Artimuosiuose Rytuose ir Šiaurės Afrikoje yra neatsiejama nuo tvirto įsipareigojimo palaikyti ypatingą ES ir Izraelio partnerystę. Europos

Sąjunga privalo siekti stabilizuoti taiką Viduržemio jūros regione. Turime vykdyti dialogo politiką, kad būtų labiau gerbiamos pagrindinės žmogaus teisės ir stiprinama Europos ir Viduržemio jūros regiono bendruomenė.

318. Todėl ES ir kaimyninių šalių labai ES kaimynystės politika buvo sustiprinta konkrečiai kiekvienos valstybės partnerės situacijai pritaikytais sprendimais. Esame įsitikinę, kad efektyvesnis ES bendradarbiavimas su šiomis valstybėmis skiriant daugiau nei iki šiol dėmesio žmogaus teisėms, religijos ir kitoms pagrindinėms laisvėms, demokratijai, teisei valstybei ir geriems santykiams su kaimynėmis, pagrįstiems aiškiomis sąlygomis, taip pat padėtų aplink ją išplėsti stabilią ir saugią zoną. ELP pripažįsta galimą ES kaimynystės politikos naudą valstybėms, kurios susiduria imigrantų iš artimoje ES kaimynystėje esančių zonų, kuriose vyksta konfliktai, antplūdžiu.

319. Europos Sąjungos Rytų partnerystė nusipelno ypatingo dėmesio. Turėtume tobulinti savo demokratijos ir žmogaus teisių skatinimo priemones, labiau pabrėžti gero valdymo, kovos su korupcija priemonių ir teisinės valstybės svarbą. Istorškai Rytų partnerystės valstybės visada palaikė glaudžius ryšius su likusia Europa, turėjo tas pačias demokratines vertybes ir kultūros paveldą. Dėl sudėtingos šio regiono istorijos, kuris pernelyg dažnai turėjo kovoti dėl nepriklausomybės, turime priimti ypatingą įsipareigojimą šioms valstybėms padėti konkrečiai ir praktiškai. Ši pagalba ne tik turėtų padėti stiprinti Europos vertybes, bet ir kurti veikiančias demokratines struktūras RP valstybėse ir pakylėti jų ekonomikas į aukštesnį lygmenį. Strateginiu požiūriu tai joms taip pat padės dar kartą patvirtinti savo suverenitetą ir teritorinį vientisumą, taip pat nepriklausomybę, nesvarbu politinio ar ekonominio pobūdžio, nuo stipresnių kaimynių. Be to, galiausiai jų ryšių su ES sustiprinimas bus naudingas ES valstybėms. Ir toliau remiame „daugiau už daugiau“ principą teikdami finansinę pagalbą ir atlygindami už pažangą.

320. Arkties regionas tampa vis svarbesnis ne tik ekonominiu požiūriu, bet ir atsižvelgiant į poreikį glaudžiau bendradarbiauti naudojant naujai atsivėrusius jūrų kelius, saugant aplinką ir sprendžiant daugelį kitų klausimų. Todėl ES turi formuoti nuoseklią Arkties politiką.

321. Nepaisant didėjančio iššūkio, kurį meta nauji galios centrai Azijoje ir Lotynų Amerikoje, transatlantiniai santykiai pagal daugelį kriterijų išliks vienu stipriausiu daugiašalės sistemos ramsčių. ES ir JAV santykių sistema išliks mūsų išorės politikos kertiniu akmeniu; reikėtų imtis veiksmy juos stiprinti ir rasti būdy, kaip padėti transatlantinei partnerystei įveikti naujus pasaulinius iššūkius remiantis bendromis vertybėmis ir įsitikinimais. Transatlantinės rinkos be kliūčių sukūrimas suteiktų pagrindą stipresnei transatlantinei partnerystei ir sudarytų sąlygas ekonominiam augimui ir darbo vietų kūrimui.

322. Kadangi Rusija yra didžiausia ES rytinė kaimynė, svarbu su ja palaikyti glaudžius ir įvairiapusiškus ryšius, kad būtų bendradarbiaujama tais klausimais, kuriais abi šalys suinteresuotos, tokiais kaip stabilumas už ES rytinių sienų, energetinis saugumas ir tarptautiniai reikalai. Todėl su Rusija reikėtų palaikyti atvirą ir realistinį dialogą prioritetiniais klausimais. Šiuose santykiuose turėtų ir toliau dominuoti pagarba žmogaus teisėms ir pagrindinėms laisvėms. Dėl šios priežasties plėtodama savo politiką Rusijos atžvilgiu ES turėtų atsižvelgti į mūsų bendroje kaimynystėje esančių valstybių situaciją. ES turėtų priešintis bet kokiems mėginimams suskaldyti Europą į įtakos sritis arba nevienodai suverenias ir saugias zonas ir kartu toliau dirbti su plačia darbotvarke, skirta demokratijai, žmogaus teisėms ir teisinei valstybei, kuri taip pat padidins jos ekonominį patrauklumą ir pritrauks užsienio investicijas, skatinti.

323. Europa yra pasaulinė veikėja ir turėtų įsitraukti į atvirą ir konstruktyvų dialogą su augančios ekonominės galios valstybėmis, bet kartu ji privalo atidžiai stebėti visus jų veiksmus tarptautiniu lygmeniu. Europa privalo toliau palaikyti privilegijuotus santykius su tomis Azijos, Lotynų Amerikos ir Afrikos valstybėmis, kurios puoselėja tokias pat kaip mūsų vertybes. Be to, ES privalo vystyti strategines partnerystes su augančios galios valstybėmis, kurios turi pripažinti didėjančią savo pasaulinę atsakomybę.

324. Europai būtina pertvarkyti savo saugumo strategiją ir į užsienio politiką trečiųjų šalių atžvilgiu įtraukti energetikos politiką, siekiant suformuoti strategišką išorės politiką su pagrindinėmis valstybėmis partnerėmis. Ji turi stiprinti ir formuoti tokį požiūrį į klimato ir energetikos politiką, kuris padėtų didinti ES energetinį saugumą, įskaitant galimybę naudotis

gamtos ištekliais ir žaliavomis, ir kartu didintų konkurencingumą ir energijos vidaus rinką. Transeuropinio energetikos tinklo užbaigimas ir naujų šaltinių bei maršrutų plėtra turėtų būti ES energetinio saugumo prioritetas. Esame įsipareigoję efektyviai valdyti savo gamtos išteklius ir paversti Europą taupiai energiją naudojančia ir mažai anglies dioksido išskiriančia ekonomika. Be to, kalbėdama vienu balsu ES įgijo daugiau derybinės patirties ir galios, taip pat praktinės technologinės patirties, ir ji turėtų toliau atlikti pagrindinį vaidmenį kovodama su klimato kaita ir pasauliniu atšilimu, taip pat valdydama jų pasekmes. Turėtume nuolat pritaikyti savo gamybos bei vartojimo modelius ir atitinkamai formuoti savo tarptautinę ir diplomatinę darbotvarkę.

325. Didėjanti neteisėta migracija, nelegalūs ginklai, prekyba narkotikais ir žmonėmis, taip pat tarptautinis terorizmas – tai iššūkiai, kylantys globalizacijos paveiktame pasaulyje. Europa turi saugoti savo sienas ir atrasti pusiausvyrą tarp kuo didesnio nusikaltimų keliamų grėsmių sumažinimo ir kuo lengvesnio ir patogesnio keliavimo. ES – tai laisvės, teisingumo ir saugos erdvė. Tam reikia aiškių nusikaltimo aukų ir jų teisių paramos struktūrų. Kadangi nusikalstamumas gali laisvai plisti per vidines sienas, svarbu, kad ES aktyviai koordinuotų valstybių narių užduotis, kad aukos galėtų pasinaudoti savo teisėmis. Būtina neatidėliojant didinti išorinių sienų saugumą stiprinant „Frontex“ ir spartinant jungtines valstybių narių operacijas, taip pat įsteigti Europos pakrančių apsaugos tarnybą. ES taip pat privalo efektyviai bendradarbiauti su valstybių institucijomis, užtikrinančiomis išorinių sienų saugumą, ypač tose valstybėse, kurios yra neteisėtos migracijos šaltinis arba per kurias eina jos tranzito maršrutai. Tam, kad ES valstybėse narėse pabėgėlių skaičius neišaugtų nepagrįstai, ES privalo teikti didesnę humanitarinę pagalbą toms vietos bendruomenėms trečiosiose šalyse, kurios priima pabėgėlius ir siekia naikinti skurdą bei nestabilumą nuo pat šaknų.

326. Mūsų laikais nepriimtina, kad vienas su puse milijardo žmonių visame pasaulyje badauja ir gyvena žemiau skurdo ribos. Europa privalo toliau atlikti lyderės vaidmenį stiprinant pasaulinį vystomąjį bendradarbiavimą ir kovojant su skurdu, taip pat remti ekonominį ir socialinį vystymąsi Afrikoje ir kitose mažiau išsivysčiusiose valstybėse. Demokratijos stoka ir žmogaus teisių nepaisymas – pagrindinė ekonominio ir socialinio vystymosi kliūtis keliuose regionuose. ES privalo toliau laikyti demokratinį dialogą ir pagalbą pagrindiniais prioritetais

santykiuose su trečiosiomis šalimis. Žemės ūkio ir maisto gamybos skatinimas turėtų būtų mūsų bendrų veiksmų prioritetas. Aplinkos ir sveikatos politikos, taip pat geresnio švietimo ir fizinės infrastruktūros vystymo politikos – tai sritys, kuriose ES galėtų iš esmės prisidėti, kad būtų pasiekti Tūkstantmečio vystymosi tikslai ir taip būtų sukurtas geresnis pasaulis. Reikėtų stiprinti ir efektyvinti ES partnerystę su kaimyniniu Afrikos žemynu. Suėjus šiuo metu galiojančių susitarimų tarp AKR ir ES terminui, turėtume pasirūpinti, kad pagrindiniai jų elementai būtų įtraukti į naujus atskirus bendradarbiavimo su Afrikos, Karibų jūros ir Ramiojo vandenyno valstybių grupe mechanizmus. ELP įsitikinusi, kad vargingesnių ir besiformuojančios rinkos ekonomikos šalių vystymąsi labiausiai skatina socialinės rinkos ekonomikos principų taikymas. Padedant šių pokyčių pasiekti turėtų būti suteikiama pakankamai erdvės verslumui ir investavimui, kooperatyvams ir nevyriausybinėms organizacijoms, taip pat turėtų būti derinama asmeninė atsakomybė ir solidarumas.

327. ES turėtų toliau plėtoti ryšius su Lotynų Amerikos valstybėmis ir jų žmonėmis ir pakylėti juos į aukštesnį lygmenį nei ankstesni donorės ir gavėjo priklausomybe pagrįsti santykiai. Kadangi daugelis jų jau geba save apsirūpinti pačios ir net ima klestėti, turėtume remdamiesi savo bendromis vertybėmis ir abipusiais ryšiais bendradarbiauti tose srityse, kuriose abi šalys turi strateginių interesų. Europos Sąjunga ir abu Amerikos žemynai turėtų siekti strateginės partnerystės naujoje pasaulio santvarkoje. Mes už humanišką globalizacijos procesą.

328. Esame įsitikinę, kad būtina iš esmės reformuoti kovos su skurdu pasaulyje pastangas. Jų efektyvumą lems ne tik mūsų įnašų kiekis, įskaitant siekį skirti 0,7 % nuo BVP, bet ir visų mūsų vystymosi politikų nuoseklumas ir atskirų valstybių narių ir Komisijos veiklos koordinavimas ir specializacija. ES privalo pasirūpinti, kad į visus ES susitarimus su trečiosiomis šalimis būtų įtraukta ir efektyviai įgyvendinta svarbi „demokratijos ir žmogaus teisių nuostata“, įskaitant „religijos laisvės nuostata“. Visuotinė religijos laisvė turi būti visapusiškai gerbiama visose pasaulio dalyse ir sąlygiškumas privalo atlikti svarbų vaidmenį užsienio santykiuose.

Ką Europa gali daryti geriau? Subsidiarumas ir pajėgumas veikti

329. Europos integracija buvo itin sėkminga. Esame įsipareigoję spręsti ES problemas, ypač ekonominės ir finansinės krizės laikais, kai Europos Sąjungos pamatai buvo stipriai paplauti. Kol kas atrodo, kad šie pamatai yra stiprūs ir atsparūs, bet kaip politinė jėga turime užtikrinti, kad jie tokie išliktų.

330. Kadangi ateityje mūsų laukia dar daug iššūkių, itin svarbu reaguoti į mūsų piliečiams susirūpinimą keliančius dalykus ir gebėti juos visapusiškai įtraukti į procesą. Solidarumas ir socialinė, ekonominė ir teritorinė sanglauda – svarbūs Europos integracijos tikslai. Viso projekto sėkmė priklauso nuo visų ES piliečių paramos.

331. ELP yra įsitikinusi, kad didžioji Europos gyventojų dauguma taip pat nori stiprios Europos Sąjungos, kuri efektyviai spręstų problemas Europos lygmeniu: tas ir tik tas problemas, kurių deramai negali išspręsti valstybės narės.

332. Mūsų subsidiarumu ir solidarumu pagrįsti politiniai metodai turėtų būti pagrindiniai principai, kuriais remiasi mūsų visuomenės. Aiškesnis kompetencijų paskirstymas tarp Europos, nacionalinio ir subnacionalinio lygmens, solidarumas ir personalizmas, taip pat Europos vienybės stiprinimas ir kalbėjimas vienu balsu turės lemiamą reikšmę. Tik tuomet galėsime tinkamiausiai atremti pasaulinius, europinius, nacionalinius, regioninius ir vietos iššūkius.

333. Daugelis šių iššūkių – tai skubiai visose mūsų visuomenėse spręstinos problemos, pavyzdžiui, terorizmo grėsmė, tarpvalstybiniai nusikaltėlių tinklai, neteisėta migracija, prekyba žmonėmis, organizuotas nusikalstamumas ir didelio masto politinė korupcija. Kai kurie iššūkiai yra neabejotinai bendri, tokie kaip ekonomikos atkūrimas, parama tyrimams ir mokymui, energetikos politika ar bendri infrastruktūros projektai, todėl juos galima efektyviai įveikti, jeigu mums pavyks veikti kartu.

Ekonomika, darbo rinkos, inovacijos

334. Ekonomika turi tarnauti žmonėms, o ne atvirkščiai. Per krizes ir po jų Europai reikalingas pastovus, nuoseklus, plataus užmojo, į augimą orientuotas ir ilgalaikis ekonominis ir finansinis požiūris, o ne individualių ir konkrečiai problemai spręsti skirtų sprendimų rinkinys. Šio ilgalaikio ekonominio požiūrio dėmesio centre ir toliau turi likti darbo vietų kūrimas ir aukšto užimtumo lygio palaikymas.

335. Aukštos kokybės darbo vietų kūrimą ir išsaugojimą, pagrįstą aukšta savo gyventojų kvalifikacija, laikome dideliu prioritetu. Šioje srityje nuolat skatinsime smulkias ir vidutines įmones (SVĮ) ir verslumą, kaip darbo vietų ir augimo šaltinį. Būtina dėmesį sutelkti į pagrindines pramonės šakas, kurių galimybės kurti darbo vietas auga (tokias kaip žaliaji ekonomika, sveikatos ir socialinės apsaugos sektorius, skaitmeninė ekonomika). Konkurencija turėtų išlikti socialiniu požiūriu tvaria ir turėtų būti užkirstas kelias žalingai Europos darbuotojų konkurencijai. Socialinis dialogas turėtų išlikti svarbiu mechanizmu sanglaudai skatinti struktūrinės reformos metu. Turime labiau stengtis aktualinti savo švietimo ir mokymo sistemas, kad jos atitiktų darbo rinkos poreikius ateityje. Reikėtų didinti praktinių įgūdžių svarbą viduriniame ir aukštajame moksle. Taip pat pabrėžiame jaunosios darbo jėgos perėjimo iš mokyklos į kokybišką darbą, kaip priemonės užkirsti kelią jaunimo nedarbui, svarbą.

336. Bendra rinka – Europos Sąjungos ašis, o geras jos veikimas – ekonomikos atgaivinimo Europoje pamatas ir sistema. Todėl turime įsipareigoti tinkamai vykdyti bendrą rinką reglamentuojančius teisės aktus stiprindami jos valdymą ir kartu atsižvelgdami į jos socialinį aspektą. Reikalinga stipri Europos institucijų lyderystė ir valstybių narių politinė atsakomybė, kad būtų panaikinti likę bendros rinkos laisvių apribojimai: projektas nėra baigtas, kol piliečiai ir įmonės nevisiškai išnaudojo jo teikiamas galimybes. Darbuotojų judumas itin svarbus šiame kontekste. Europos bendrai rinkai taip pat reikalinga Europos patentų teisė. Bendros rinkos sukūrimas bus ypač svarbus skaitmeninei ekonomikai.

Gerai veikianti bendra rinka, viena vertus, priklauso nuo bendrų valstybių narių pastangų, kuriomis turi būti užtikrinta, kad bendrą rinką reglamentuojantys teisės aktai būtų visiškai ir

laiku perkelti ir įgyvendinti, ir, kita vertus, nuo ES, kuri turi sudaryti sąlygas, kad valstybėms narėms būtų lengviau teisinę sistemą atitikti.

337. SVĮ yra mūsų socialinės rinkos ekonomikos pagrindas, nes dėl savo galimybių kurti darbo vietas jos labiausiai prisideda prie Europos darbo rinkos. Europos ekonomikai reikia sėkmingų SVĮ, o SVĮ reikia stabilios sistemos, užtikrinančios vienodas sąlygas rinkos trūkumams šalinti, ir stiprių konkurencijos politikų. Mūsų politinė šeima turi siekti sukurti tokią aplinką, kurioje SMĮ galėtų augti ir diegti naujoves, o asmenys, ypač jaunimas ir moterys, norėtų steigti savo verslą. Šiam tikslui pasiekti reikia gerokai ir nuolat mažinti administracinę našta, ypač tenkančią labai mažoms įmonėms. SVĮ išnaudos savo augimo potencialą, jei bus suteiktos finansavimo ir patekimo į rinką galimybės bendroje ir tarptautinėje rinkoje. Kad SVĮ galėtų išnaudoti savo inovacijų potencialą, joms reikia paramos kuriant kūrybines pramonės ir akademikų partnerystes, nes kūrybiškumui ir augimui ateityje svarbi sinergija. Taigi, verslumas taps inovacijų ir tvarios plėtros Europoje katalizatoriumi.

338. Su pasauline konkurencija susidurianti Europa privalo atvirai remti ir skatinti savo jaunimą, kūrybingus asmenis, sunkiai dirbančius darbdavius ir darbuotojus, išradėjus ir įmones, taip pat turi vėl tapti palankia vieta visai veiklai, kurią vykdant kuriamos naujos darbo vietos.

339. Ekonominės politikos turėtų stabilizuoti viešuosius finansus. Dabartinė karta turėtų pakloti pamatą klestinčiai ir stabiliai ekonomikai ateities kartoms. Privalome užsitikrinti viešuosius finansus ir parengti Europos Sąjungą ateities iššūkiams. Dėl to nedalijame pažadų, kurie reikštų nepagrįstas išlaidas. Ekonomikos politikas turėtų sudaryti reikalavimai užtikrinti biudžeto perteklių, subalansuoti biudžetą, sumažinti valstybės skolą iki 60 % BVP pagal Stabilumo ir augimo paktą, daugiau laisvos prekybos ir konkurencijos ES viduje. Visos visuomenės dalys privalo sąžiningai ir subalansuotai dalytis susijusia našta.

340. Praktinė patirtis labai svarbi ekonominiam augimui ir darbo vietų kūrimui, todėl privalome sudaryti geriausias sąlygas, kad mūsų visuomenė taptų žinių visuomene. Kad šis esminis

tikslas būtų pasiektas, būtina investuoti į švietimą, tyrimus ir inovacijas. Europos ekonomikos sėkmę ateityje lems tinkami finansiniai įsipareigojimai šiems sektoriams.

341. ES tebėra didžiausia ekonominė galia pasaulyje ir nėra jokios priežasties, dėl kurios Europa turėtų užleisti savo pasaulinės inovacijų ir mokslo lyderės poziciją. Norėdama išlaikyti aukštą pragyvenimo lygį, ES privalo išlikti lydere. Apskritai išlaidos aukštajam švietimui ir mokslui turėtų būti nukreiptos į geriausių rezultatų pasiekusias įstaigas. Patartina labiau suderinti šios srities nacionalinę ir ES politikas, ypač valstybės išlaidas siekiančias didinti politikas, kuriose jos laikomos tyrimų ir plėtros skatinimo priemone. Aišku, kad Europoje mums reikalinga labiau inovacijoms palanki aplinka; tai reiškia mažiau biurokratijos, didesnį lankstumą derinant darbą ir šeimą, taip pat daugiau tarpvalstybinio bendradarbiavimo tyrimų ir plėtros srityje.

342. Tik pripažinę „didesnio užimtumo prielaidų“ ir „aukštų socialinių standartų“ tarpusavio priklausomybę galėsime užtikrinti socialinę sanglaudą. Taip pat turime skatinti judumą per investicijas į švietimą ir mokymą, ypač kalbinius įgūdžius ir jaunas žmones. Tuo pat metu Europai reikia geresnių paskatų gabiems žmonėms, kad sumažėtų protų nutekėjimas už Atlanto.

Švietimas ir tyrimai

343. Esame įsitikinę, kad aukštasis mokslas turi būti laikomas pagrindine ES lygio politika. Tai vienintelis būdas, kuriuo galime sukurti žinių ekonomiką ir tapti konkurencingi pasaulyje. Pagrindinis prioritetas – nuolat plėtoti aukštojo mokslo ir tyrimų politiką, skatinti šios srities modernizavimo procesą valstybėse narėse.

344. ES turi skatinti nuolatinę ir išmintingą investicijas į aukštojo mokslo ir tyrimų sistemas. Turėtume toliau plėtoti ir stabilizuoti įvairių mokslo ir tyrimų sistemų suderinimo procesą visoje Europoje. ES privalo skatinti ir koordinuoti aukštojo mokslo, tyrimų ir inovacijų sistemų reformas. Manome, kad, viena vertus, reikėtų užmegzti glaudesnius verslo ir aukštojo mokslo įstaigų ryšius ir, kita vertus, mokslinių tyrimų ir aukštojo mokslo įstaigų ryšius.

Plėtra

345. Plėtra buvo viena sėkmingiausių Europos politikų ir iš esmės įrodė, kad Europos modelis yra patrauklus. ES plėtra tebėra svarbus atsakas į dvigubą iššūkį stiprinti Europos vaidmenį pasaulyje ir stabilizuoti jos kaimynystę. ES plėtra buvo efektyvi priemonė skatinti laisvę, demokratiją, taiką, stabilumą ir ekonomikos plėtrą, žmogaus teises ir teisinės valstybės principą visoje Europoje.

346. Europos liaudies partija remia tvirtus ryšius su visomis Europos žemyno valstybėmis. Mūsų tikslas – iš tiesų suvienyti Europą per narystę ar strateginę partnerystę. Glaudesni ryšiai paskatins Europos pasiekimų įkvėptas valstybes puoselėti tas pačias bendras Europos vertybes. Nors valstybės kandidatės turės atitikti visus specialiuosius kriterijus ir reikalavimus, kartu reikia atsižvelgti į Sąjungos pajėgumą priimti naujas valstybes. Be to, Europos Sąjungos narėms, negalinčioms ar nenorinčioms tapti Europos valstybėmis, turėtų būti pasiūlyta strateginė partnerystė su ES. Šią sąvoką reikėtų konkrečiau išplėtoti, kad ji taptų realia visateisės narystės alternatyva. Daugiašaliai susitarimai, apimantys dalyvavimą bendroje rinkoje ir glaudų bendradarbiavimą užsienio ir saugumo politikos srityje, galėtų būti viena iš galimybių. Todėl tarp ES plėtros, jos identiteto stiprinimo ir gebėjimo veikti efektyviai turi būti išlaikyta tinkama pusiausvyra.

Aplinka, klimato kaita ir energetika

347. Klimato kaita – dar vienas pasaulinis iššūkis, kuris daro didelį poveikį ateities kartoms. Visame pasaulyje dažnėjančios gamtos nelaimės, augančios dujų ir naftos kainos rodo poreikį greitai ir drąsiai pereiti prie moderniausių ir efektyviausių technologijų. Tik konkretūs ir apdairūs veiksmai atsinaujinančių ir mažo anglies dioksido kiekio energijos šaltinių link padės išvengti neigiamo klimato kaitos poveikio ir kartu sumažinti priklausomybę nuo importuojamo iškastinio kuro. Europos Sąjunga turėtų išlikti šios srities lydere, nes atskiros valstybės vienos nėra pajėgios apsaugoti aplinkos. Europos Sąjungai taip pat reikia įveikti vandens tiekimo

iššūkius ir sustabdyti bendrą aplinkos būklės blogėjimą, ypač biologinės įvairovės nykimą, ir prisidėti prie gamtos išteklių (oro, vandens, grunto) išsaugojimo ir atkūrimo.

348. Priklausomybė nuo iškastinio kuro, importuojamo iš politiškai nestabilių regionų – dar viena svari priežastis didinti energijos vartojimo efektyvumą ir skatinti mažo anglies dvideginio kiekio energijos šaltinius, taip pat diversifikuoti energijos tiekimo šaltinius ir maršrutus. Nuolat augant energijos poreikiui visame pasaulyje ir mažėjant išteklių energija brangs. Todėl reikalingi nauji metodai, kurie padėtų užtikrinti energinį saugumą mūsų piliečiams ir konkurencingą ir stabilią aplinką Europos pramonei. Transportas – svarbus tiek žmonėms, tiek prekėms. Pasaulinės prekybos mastai didėja ir gali paskatinti augimą. Todėl transporto sektoriui reikia sparčiai sumažinti iškastinio kuro naudojimą ir iš esmės apkarpyti išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį.

Imigracija ir integracija

349. Bendrumo jausmas ir tų pačių vertybių ir principų puoselėjimas turi tapti pavyzdžiu ir būti stiprinamas, kad Europos projektas neprarastų plačiosios visuomenės paramos. Turime būti atsargūs ir nepasiduoti baimei, neapykantai ir smurtui, taip pat stiprinti bendradarbiavimą ir solidarumą su skirtingų kultūrų nuosaikiomis nuomonėmis.

350. ES reikalinga imigracijos politikos, kuri, viena vertus, padėtų atlaikyti didėjančių migracijos srautų sukeltą spaudimą, ir, kita vertus, atremti savo pačios demografinės situacijos sukeltą iššūkį. Akivaizdu, kad siekiant efektyvios imigracijos kontrolės ir įgyvendinti pagrindinį atitikties ir solidarumo tarp valstybių narių reikalavimą reikalinga bendra kontroliuojamos, tikslinės imigracijos, nelegalios imigracijos prevencijos, efektyvesnės sienų apsaugos, readmisijos susitarimų įgyvendinimo ir legalių migrantų integravimo į platesnę visuomenę politika.

351. Didėjantys skirtumai tarp gyventojų skaičiaus augimo išsivysčiusiose ir besivystančiose valstybėse ir klimato kaita tikriausiai paskatins dar aktyvesnę migraciją iš pietų į šiaurę, kuri

gali sukurti socialinę įtampą, jei dėl jos sukkelto didžiulio talentų ir įgūdžių praradimo gerokai sumažės pragyvenimo lygis.

Demografiniai pokyčiai

352. Taip pat negalime pamiršti, kad pasaulyje yra tik kelios ekonomikos, kurių demografinė situacija panaši; senėjančių gyventojų problemos sprendimas privalo būti pagrindinis ES prioritetas. Mūsų darbo jėgos papildymas skirtingo lygio įgūdžiais – viena iš išeičių.

353. Tam taip pat reikės tokių nuostatų kaip faktinis senatvės pensinio amžiaus padidinimas ir paskatos vyresnio amžiaus piliečiams likti aktyviems darbo rinkoje. Skaidresnėje ir geriau reglamentuotoje finansinėje infrastruktūroje reikėtų steigti privačius pensijų fondus, kurie papildytų valstybinius, ir skatinti aiškiai nustatytas įmokas per palankią apmokestinimo sistemą.

354. Reikia imtis papildomų užimtumo lygio didinimo priemonių, ypač tų gyventojų grupių, kurių galimybės būtinos darbo rinkos iššūkiams įveikti ateityje (vyresnio amžiaus darbuotojų, jaunų žmonių ir moterų apskritai). Reikia imtis specialių žmonių su negalia integracijos į darbo rinką skatinimo priemonių.

355. Taip pat bus būtina stiprinti darbo ir šeimos gyvenimo suderinamumą. Šeimoms palankiose politikose, kuriose pripažįstama šeimos svarba auginant vaikus, taip pat turėtų būti skiriama dėmesio priemonėms, kurių teigiamas poveikis demografinėms tendencijoms, tokioms kaip vaikų priežiūros paslaugų ir paramos šeimoms pirmaisiais metais po kūdikio gimimo prieinamumas, yra įrodytas.

Arčiau piliečių – ES institucijų ateitis

356. Tebevykstant Europos integracijos procesui būtina stiprinti demokratinį dalyvavimą Europos sprendimų priėmimo procese. Demokratines procedūras reikia taikyti tose srityse,

kuriose valstybės narės suteikė įgaliojimus ES. vis dėlto šiuo atžvilgiu būtina stiprinti Europos institucijų, ypač Europos Parlamento, ir nacionalinių parlamentų ryšius. Lisabonos sutartimi buvo sudarytos sąlygos nacionaliniams parlamentams užtikrinti subsidiarumo principo taikymą priimančioms sprendimams. Solidarumas ir socialinė, ekonominė ir teritorinė sanglauda – svarbūs Europos integracijos tikslai.

357. Šiandien Europos Parlamentas – demokratiškai renkama ES institucija, tapusi pagrindine Europos Sąjungos sprendimus priimančia institucija. Žemas rinkėjų aktyvumas Europos Parlamento rinkimuose rodo, kad trūksta taip būtino visuomenės įsitraukimo į Europos politiką. Rinkimai į Europos Parlamentą turi tapti tikrais Europos rinkimais, kad būtų aptariamose realesnėse Europos problemose, nes rimtai žiūrime į Europos rinkėjų demokratines teises. Reikia didinti rinkėjų informuotumą apie tai, kad jų dalyvavimas šiuose rinkimuose aktualus Europos projekto teisėtumui.

358. Todėl turime toliau plėsti savo visos Europos politinę partiją ir debatuose daugiau dėmesio skirti Europai. Europos procesas turi ryškiau atsispindėti politiniuose debatuose. Todėl turime toliau plėtoti demokratiškesnę, skaidresnę ir efektyvesnę Europą. ES piliečiai jaučia, jog negali daryti įtakos ES sprendimų priėmimo procesui, nusigręžia nuo Bendrijos projektų ir siekia nacionalinio identiteto. Todėl ES institucijos, glaudžiai bendradarbiaudamos su valstybėmis narėmis, privalo užtikrinti, kad piliečiai pasitikėtų Sąjungos programų efektyvumu, veiksmingumu ir realia pridėtine verte. Patiems piliečiams turėtų būti suteikta galimybių susipažinti su visais sprendimais ir Europos Sąjungos teikiama informacija valstybine kalba. ELP laikosi nuomonės, kad tai yra esminis Sąjungos ir jos piliečių sutaukinimo elementas, ir labai palaiko daugiakalbystę.

359. ES ateitis visų pirma priklausys nuo jos realaus gebėjimo numatyti, nagrinėti ir spręsti konkrečias piliečiams susirūpinimą keliančias problemas. Šis iššūkis bus įveiktas tada, kai visi Sąjungos lygmenys bus valdomi demokratiiniu požiūriu atsakingai, skaidriai, efektyviai ir veiksmingai. Jai reikalinga efektyvi sistema valstybių narių interesams suderinti ir savo piliečių poreikiams patenkinti remiantis laisvės, demokratijos, atskaitomybės, lygybės, teisingumo, solidarumo ir subsidiarumo principais.

360. Sąjunga turi supaprastinti ir patikslinti savo institucijų veiklos sritį ir atsakomybę. Be to, supaprastinus teisę ir įvedus teisės aktų hierarchiją, kuri padidins Bendrijos teisinės sistemos skaidrumą ir nuoseklumą, piliečiai geriau supras ES.

361. Būtina stiprinti ES institucijas, Bendrijos sprendimų priėmimo metodus ir atsakomybę, kad būtų pasiektas ir didėtų skaidrumas, efektyvumas, demokratinė atskaitomybė ir gebėjimas veikti vieningai, siekiant įveikti didžiulius mūsų dar laukiančius iššūkius. Tiesą sakant, tai būtina, bet nepakankama, sėkmingos jos plėtros ateityje sąlyga.

362. Sąjungą būtina stiprinti, kad ji būtų pajėgi pasiekti savo tikslus, net kai į ją įstoja naujos valstybės narės. Todėl turi būti užtikrinta, kad pagrindiniai instituciniai pokyčiai būtų užbaigti prieš prasidedant deryboms dėl įstojimo.

Ekonominė ir pinigų sąjunga

363. Euro valiuta – nepakeičiama ir mes palaikome tuos valstybių narių ir ES institucijų veiksmus, kuriais siekiama didinti plačiosios visuomenės ir rinkos pasitikėjimą šios valiutos stabilumu. ELP nuomone, euras – viena akivaizdžiausių Europos integracijos proceso išraiškų. Euro valiutos, kaip bendros valiutos, nauda kol kas nusveria sąnaudas. Piliečiams, įmonėms ir ekonomikoms atsiveriančios galimybės nusveria rizikas, tačiau reikia didesnės ekonominės ir fiskalinės integracijos, kad būtų galima šį rezultatą užtikrinti. Siekiant piliečiams, įmonėms ir investuotojams sukurti stabilią ekonominę aplinką, visos valstybės narės turi būti drausmingesnės, reikia didesnės konvergencijos, pagrįstos gerąja patirtimi, ir glaudesnio nacionalinių fiskalinių politikų koordinavimo.

364. Valstybių narių ir ES institucijų įsipareigojimų vykdymas – pagrindinė gero ekonominio valdymo Europos Sąjungoje sąlyga. ELP yra pasirengusi mažinti apribojimus, kuriuos sukelia bendra pinigų politika ir atskiros, kartais skirtingos, nacionalinės fiskalinės politikos. Atsižvelgiant į būtinybę plėtoti bendras ekonomines politikas, narystė pinigų sąjungoje reiškia atsakomybę ir solidarumą bendros valiutos atžvilgiu. Tam reikalingos pagrįstos politikos,

fiskalinė drausmė ir tęstinė ekonominė reforma. Taip pat reikia didelę dalį fiskalinių išteklių nukreipti per ES biudžetą.

365. Dėl didėjančios Europos ekonomikų tarpusavio priklausomybės bendroje rinkoje ir bendros valiutos būtina toliau stiprinti ekonominį valdymą. Mums reikia priemonių ir institucijų, gebančių pasiekti mūsų konvergentinius ekonominius tikslus. Esame pasiryžę skatinti ES institucijų, jos politikų ir instrumentų suderinimą, siekiant užkirsti kelią ekonominėms krizėms ateityje ir apsaugoti mūsų bendros valiutos – euro ateitį. Patikimas ekonominis valdymas reiškia konkrečių tikslų ir įsipareigojimų nustatymą. Europos Komisija turi tokius tikslus suformuluoti ir vykdyti jų įgyvendinimo stebėseną. Šiuo tikslu Komisija sukurs rekomendacijų, korekcijų ir sankcijų sistemą. Taryba turės teisę tik sustabdyti arba atmesti tokius sprendimus kvalifikuota balsų dauguma.

366. Atsižvelgdami į daugumos valstybių narių įsipareigojimus įsivesti bendrą valiutą, kai jos atitiks kriterijus, suprantame didesnės konvergencijos tarp ES ir euro zonos poreikį. Dėl to palaikome valstybių narių, kurios nepriklauso euro zonai, įtraukimą į sprendimų priėmimo procesus, kurie daro įtaką jų ekonominiams ir piniginiams klausimams. Manome, kad tai yra priemonė įvertinti euro zonos sprendimų poveikį visoms ES valstybėms narėms, taip pat būdas stiprinti dabartinių ir būsimų euro zonos narių koordinavimą. Esame įsitikinę, kad kiekviena valstybė narė turėtų laikytis fiskalinės drausmės. Atsižvelgdami į finansines, ekonomines ir politines rizikas, prieštaraujame kiekvienam raginimui nepriimti valstybės narės į euro zoną. Tai keltų pavojų euro valiutos stabilumui ir kliudytų Europos integracijos procesui.

367. Esame visiškai įsitikinę, kad Europos Centrinis Bankas turi būti nepriklausomas, o jo pagrindinis tikslas turi būti kainų stabilumo užtikrinimas euro zonoje. ECB užtikrinamas žemas infliacijos lygis suteikia mūsų piliečiams stabilią perkamąją galią. Pritariame visoms priemonėms, kurių imasi Europos Centrinis Bankas pagal savo statutą, kad užtikrintų visos Europos finansinės sistemos stabilumą.

368. Didelės viešojo ir privačiojo sektoriaus skolos sukelia mikroekonominį ir finansinį pažeidžiamumą, nes apriboja vyriausybių galimybes teisingai reaguoti į nenuspėjamus

ekonominius įvykius ir didina rinkos priklausomybę. Labai įsiskolinusioms valstybėms kyla papildomų iššūkių skatinant ekonomikos augimą. Turi būti įgyvendintos protingos fiskalinės politikos, kad būtų užtikrintas rinkų pasitikėjimas ir sukurtos nuostatos nenumatytiems atvejams. Privalome užtikrinti euro zonos stabilumą, kad investuotojai ja pasitikėtų ir jiems būtų sukurta stabili ir prognozuojama verslo aplinka. Investuotojų pasitikėjimo palaikymas visada turi būti prioritetu priimant sprendimus. To lengviausia pasiekti įgyvendinant reformas ir laikantis Sutartyje numatytos finansinės pagalbos neteikimo nuostatos ir tai neužkerta kelio valstybių narių tarpusavio solidarumui.

369. Suprantame rizikas, kurias sukelia netvari skola, ir griežtai nepritariame privačiojo ir viešojo sektoriaus skolos susikaupimui, kuris viršija tvarumo ribas. Pernelyg didelė viešojo sektoriaus skola užkrauna nepagrįstą našta ateities kartoms, todėl nėra priimtina. Mūsų politikos turi visada atitikti socialinės rinkos ekonomikos tikslus ir tvarius ekonominius tikslus. Taip pat pripažįstame, kad sukčiavimas dideliu mastu, mokesčių vengimas ir korupcija prisidėjo prie ekonominės ir finansinės krizės, todėl visus finansinius ir pagalbos paketus būtina susieti su tokių nusikaltimų prevencijai ir kovai su jais skirtomis priemonėmis.

370. Skatiname Europos ekonomikos reformą, kad būtų užtikrintas stabilumas, socialinė gerovė ir klestėjimas. Tai reiškia priemones, skirtas neefektyvioms socialinės apsaugos sistemoms ir darbo rinkos reglamentams reformuoti taip, kad būtų skatinamas saugus užimtumas ir augimas. Struktūrinė reforma taip turėtų būti pagrįsta konkrečiais veiksmais, skirtais užimtumui ir socialinei įtraukčiai skatinti. Pagrįstos fiskalinės politikos, be jokios abejonės, ilgainiui tampa augimo ir darbo vietų šaltiniu. Vykdamt fiskalinį konsolidavimą reikėtų visada atsižvelgti į biudžetinių priemonių poveikį mūsų darbo rinkai.

371. ELP laikosi nuomonės, kad konkurencingumas ir ekonominė konvergencija geriausių rezultatų pasiekusių valstybių narių lygio link yra pagrindiniai veiksniai, lemiantys mūsų bendros valiutos ilgalaikę sėkmę. Neatitikimų ir disbalanso tarp ES valstybių narių mažinimas turėtų būti ilgalaikis ekonominės politikos koordinavimo visoje ES tikslas. Ir toliau ryžtingai remsime struktūrines reformas, kurios skatina augti. Šiuo klausimu manome, jog reikia suderinti atlyginimą su našumu ir palaikyti ekonominį augimą per konkurenciją rinkoje visiškai

suformuotoje bendroje ekonominėje rinkoje. Suprantame poreikį ilginti realaus darbo laikotarpį Europoje, siekiant užtikrinti konkurencingumą ir mūsų pensijų sistemų tvarumą.

372. ELP pripažįsta būtinybę efektyviau finansuoti investicijas į augimą ateityje. Šiuo požiūriu toliau didinsime Europos investicijų banko (EIB) efektyvumą ir geriau išnaudosime jo specialiąsias žinias, kad verslui būtų lengviau gauti paskolų.

373. Siekiant didinti žmonių socialinę gerovę, svarbu, kad visuomenė turėtų vieną bendrą poilsio dieną per savaitę. Šimtmečius tokia diena Europoje buvo sekmadienis. Sekmadienį išlaikyti bendra ne darbo diena visoje Europoje taip svarbu siekiant išsaugoti Europos kultūros šaknis.

374. ELP pabrėžia būtinybę reformuoti pasaulinę bankų ir finansų sistemą. Bankai turi grįžti prie savo pagrindinės funkcijos, t. y. tarnauti tikrosios ekonomikos labui, skatinti verslumą ir ekonominį vystymąsi. Bankai turi skatinti ekonominį augimą ir darbo vietų kūrimą. Patikima bankų sistema – mūsų klestėjimo pamatas. Finansinės paslaugos turi padėti ekonominiams subjektams valdyti ir kuo labiau sumažinti jų ekonominei veiklai kylančias rizikas, taip pat neskatinti spekuliacijos. Svarbu, kad ES valstybės narės turėtų galimybių priimti sprendimus dėl savo finansų reguliavimo lygio, t. y. per kapitalo poreikius bankuose. ES reglamentavimas turėtų būti laikomas minimaliu standartu. Mūsų tikslas – sukurti tokį finansų sektorių, kuris gebėtų geriau atlaikyti finansinės ir ekonominės įtampos sukeltus sukrėtimus. Žinome, kad stipresni ir saugesni bankai gali būti mažiau pelningi trumpuoju laikotarpiu, bet laikomės nuomonės, kad gražos ir visos bankų sistemos stabilumas nusveria mikroekonominės ir makroekonominės sąnaudas. Taip pat esame pasiryžę užtikrinti, kad dėl pasaulinės finansų sistemos reformos Europos bankai neatsidurtų nepalankioje konkurencinėje padėtyje ir jį jokia būdu neturėtų užkrauti papildomos naštos ekonominės veiklos Europoje finansavimui.

375. ELP laikosi nuomonės, kad nuolatinis našumo ir konkurencingumo didinimas yra geriausias kovos su kylančiais ekonominiais sunkumais sprendimas ir būtina tvaraus ekonominio augimo ilguoju laikotarpiu sąlyga. ES struktūriniai fondai turėtų būti paskirstyti taip, kad atliktų savo pirminę funkciją, t. y. didintų mūsų mažiau konkurencingų regionų

konkurencingumą, o Europos Komisija privalo užtikrinti, kad šie fondai būtų naudojami efektyviai ir tvariai.

376. Sąjungos institucijos ir valstybės narės turėtų ir toliau būti pasirengusios padėti bet kuriai ES valstybei narei, kuriai kyla sunkumų, remiantis solidarumo ir abipusiškumo principais ir laikantis griežtų konfidencialumo reikalavimų. Priimančiųjų šalių valdžios institucijos turėtų laikytis savo europinių ir tarptautinių įsipareigojimų ir vykdyti struktūrines reformas nacionaliniu lygmeniu, kurios turėtų padėti gerinti jų ekonomikų ateities perspektyvas, atgauti investuotojų pasitikėjimą ir grąžinti tvarumą jų viešojo sektoriaus finansams.

Dėmesio centre piliečiai

377. Europai tenka susidurti su naujais iššūkiais ir siekti plataus užmojo tikslų. Demografiniai pokyčiai ir mūsų gyventojų senėjimas suteikia didelių galimybių, tačiau sukelia ir didelių iššūkių, kurie daro didelį poveikį mūsų visuomenėms. Europa privalo užtikrinti, kad mūsų visuomenės būtų pertvarkytos patenkinant poreikį praktiškai išreikšti kartų solidarumą ir rūpestį vyresniais piliečiais ir nepažeidžiant ateities kartų teisių. Ji turėtų skatinti socialinių teisių perkeliamumą, judumą ir senstančių gyventojų gerovę, kad jiems būtų sudarytos galimybės pensijoje išgyventi gerovės laikotarpį, o ne ją praleisti skausme ir atskirtyje.

378. Ligos ir epidemijos, kurių nesustabdo nacionalinės sienos, ir galimos tyčinės grėsmės sveikatai (biologinis terorizmas) sukelia naujų iššūkių visuomenės sveikatai. Europa turi stiprinti tarpvalstybinės sveikatos priežiūros paslaugas, kad mūsų piliečiai būtų kuo geriau apsaugoti.

379. ELP mano, kad Europos piliečiai savo gyvenime nusipelno aukščiausio įmanomo pragyvenimo lygio ir efektyvios vartotojų teisių apsaugos. Bendrijos lygmeniu būtina susitarti dėl pagrindinių bendrų taisyklių ir praktikų vartotojų apsaugos srityje ir jos turi būti vienodai įgyvendinamos. Siekiant šias teises užtikrinti, gyvybiškai svarbu vykdyti turimos ir aktualios informacijos sklaidą, kad vartotojai galėtų priimti savarankiškus ir pagrįstus sprendimus.

380. Visame pasaulyje Europa garsėja labai kokybiškais žemės ūkio produktais, kurie yra mūsų gastronomicinio paveldo pagrindas. Turime jų kokybę išlaikyti ir, jei įmanoma, net ją gerinti. Todėl reikia nustatyti griežtus standartus saugaus ir sveiko maisto gamybai ir dar labiau skatinti ekologiškų produktų gamybą. Tokia maisto sauga ir aprūpinimo maistu saugumas kartu su stabilium ir saugiu produktų tiekimu yra būtini mūsų modernios žemės ūkio politikos vizijos elementai. Tuo pat metu reikės tęsti ES bendros žemės ūkio politikos, kuri jau buvo modernizuota per pastaruosius dešimtmečius, reformą, kad ji skatintų tvarų ūkininkavimo modelį, atsižvelgiant į maisto trūkumą, kurį sukelia gyventojų skaičiaus augimas ir klimato kaita bei kaimo vietovių ekonominis vaidmuo.

381. Vykdam šią reformą reikėtų atsižvelgti į naują ir sparčiai augantį pasaulinį žemės ūkio produktų (maisto ir ne maisto) poreikį, kurį sukelia didėjantis pasaulio gyventojų skaičius, esminiai mitybos įpročių pokyčiai (suvartojama daugiau mėsos) ir biologinio kuro rūšių naudojimas. Tuo pat metu turime atsižvelgti į dėl klimato kaitos ir vandens stygiaus mažėjančius žemės ūkio gamybos pajėgumus kai kuriose srityse už Europos ribų. Atsižvelgiant į šią perspektyvą reikėtų lengvinti Europos žemės ūkio pajėgumų vystymą ir prisitaikymą.

382. Siekiant užtikrinti Europos piliečių juridines teises, turi būti sudarytos galimybės pigiau ir paprasčiau, taip pat laiku pasinaudoti teisingumo sistema, jos pernelyg neapkraunant. Todėl būtina skatinti alternatyvias ginčų sprendimo sistemas, tokias kaip arbitražas ar mediacija, kurios veikia greičiau ir padeda rasti mažiau apsunkinančius sprendimus nekenkiant nacionalinei viešajai tvarkai. Kartu reikia didinti tarpvalstybinių ginčų sprendimo efektyvumą naudojant teisinės pagalbos sistemas, kurios jau veikia visose valstybėse narėse. ELP taip pat palaiko bendros policijos ir teismo bendradarbiavimo sistemos sukūrimą, kurioje būtų visapusiškai paisoma subsidiarumo principo. Visų teisėsaugos ir teismų sistemų įvertinimas ir keitimasis gerąja patirtimi – gyvybiškai svarbūs siekiant stiprinti tokio pobūdžio bendradarbiavimą ir laiku bei efektyviai reaguoti į tarptautinį nusikalstamumą.

383. Pagrindinių teisių chartijoje, kuri yra ES teisės dalis, piliečiams suteikiama papildoma apsauga net nuo savo valstybių narių. ES, kaip numatoma, prisijungus prie Europos žmogaus

teisių konvencijos (EŽTK), ši apsauga dar sustiprės. Ji taikoma piliečiams kaip vartotojams, darbuotojams, pensininkams, ligoniams, studentams, valstybės tarnautojams, taip pat kaip Sąjungos subjektams Europos administravimo ir jos subjektų požiūriu. ELP nori, kad piliečių sauga būtų rūpinamasi kasdieniame gyvenime užtikrinant geresnę sveikatos priežiūrą, labai kokybišką maistą, aukštus aplinkos apsaugos standartus ir efektyvią vartotojų teisių apsaugą.

Išvada

401. Mes, Europos liaudies partijos narės, esame pasiryžusios toliau išlaikyti ir plėsti savo partijų šeimos pirmaujančią poziciją vystant Europos Sąjungą. Likdami ištikimi savo vertybėms ir būdami atviri pokyčiams, labai stengsimės stoti akis į akį prieš šiandienos iššūkius ir rasti sprendimus, kaip sukurti geresnę Europos Sąjungą.

402. Geresnė Europos Sąjunga, visų pirma, stipresnė ir efektyvesnė Sąjunga, kurioje piliečiams suteikiama laisvė, saugumas, tvarumas ir klestėjimas, kurių dabar valstybės vienos negali suteikti ir negalės to padaryti vėliau. Tai Sąjunga, kuri susigrąžins savo ekonominį dinamiškumą ir pasaulinį konkurencingumą galutinai sukūrusi bendrą rinką ir užsitikrins ekonominę ateitį ne tik per bendrą valiutą, bet ir bendrą ekonominį valdymą.

403. Geresnė Europos Sąjunga – tai Sąjunga, kuri yra atvira pasauliui, prisideda prie žmogaus teisių ir pliuralistinės demokratijos sklaidos, padeda ir gina demokratų ir žmogaus teisių gynėjus visame pasaulyje, yra įsipareigojusi taikai bei tvarumui ir aktyviai dalyvauja valdant pasaulį per stiprias tarptautines institucijas. Tai Sąjunga, turinti tvirtas efektyvios bendros užsienio, saugumo ir vystymo politikos priemones ir politinę valią naudoti šias priemones Europos ir visos žmonijos labui.

404. Geresnė Europos Sąjunga – taip pat tokia Sąjunga, kuri yra arčiau savo piliečių ir reaguoja į jiems susirūpinimą keliančius dalykus, kurioje nepajudinamai įtvirtintas subsidiarumo principas ir kuri yra pasirengusi stiprinti demokratinį dalyvavimą. Tai reiškia stiprias Europos partijas, gebančias veikti konstruktyviai Europos Parlamente ir besiformuojančioje Europos viešojoje erdvėje, taip pat mažinti atotrūkį tarp piliečių, nacionalinių partijų ir nacionalinių vyriausybių iš vienos pusės ir Europos Sąjungos institucijų iš kitos pusės.

405. Norime stiprinti savo poziciją kaip stipriausia Europos partija. Tai reiškia į plėtrą ir sanglaudą nukreiptas pastangas. Sieksime prisitaikyti prie vietos sąlygų, taip pat stiprinti savo bendrą įvaizdį ir peržengti Sąjungos ribas pasitelkdami stabilius dialogo ir bendradarbiavimo

tinklus. Nuolat modernizuosime savo partijos struktūras ir institucijas. Bet visų pirma toliau plėtosime savo politikas, stovinčias ant tvirto mūsų pagrindinių vertybių pamato. Lygiai taip pat kaip praėjusio amžiaus antroje pusėje esame tvirtai įsipareigoję stiprinti EPP kaip išskirtinės jėgos poziciją, kad Europa gebėtų atremti didžiulius naujus iššūkius ir pasinaudoti galimybėmis ir šiame šimtmečiuje.